

abacus	abacas, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> abacais)	<i>Is fráma áirimh é an t-abacas.</i>	
abbreviation	giorrúchán, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> giorrúcháin)	<i>Is é l an giorrúchán ar lítear.</i>	CPM5:LD2:60
about	thart faoi	<i>Bhí thart faoi mhíle duine ann.</i>	CPM2:ECM:i; CPM2:SCM:i
above	os cionn, <i>prep.</i>	<i>Tá barr Shliabh Everest 8 848m os cionn leibhéal na mara.</i>	CPM6:LD3:52
actual distance	fíorfhad, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> fíorfhaid)	<i>Oibrigh amach an fíorfhad idir A agus B ar an léarscáil?</i>	
actual number	líon fíor	<i>Cén líon fíor leabhar atá sa bhosca?</i>	CPM3:LD1:6
acute	géar, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> géire <i>pl.</i> géara)	<i>Is géire uillinn 30 céim ná uillinn 40 céim.</i>	CPM6:LD2:52
acute angle	géaruillinn, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> géaruillinne, <i>npl.</i> géaruillinneacha)	<i>Is géaruillinn í uillinn ar bith faoi 90 céim.</i>	CPM5:LD2:48; CPM5:LD2:49
add	suimigh <i>v.</i> (<i>vn.</i> suimiú)	<i>Suimigh 12 agus 10. Beidh 22 mar fhreagra agat.</i>	CPM: Eochairthéarma
add x to	cuir x le	<i>Cuir 8 le 10 agus gheobhaidh tú 18.</i>	CPM5:LD1:92

addition	suimiú <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> suimithe)	<i>Déan an suimiú seo le peann agus páipéar agus seiceáil do threagra le háireamhán.</i>	CPM: Eochairthéarma
addition calculation	áireamh suimithe	<i>Ta áireamh suimithe i gceist sna cleachtaí seo a leanas: 79 +54, 1000 +121.</i>	CPM5:LD1:97; CPM5:LD3:99; CPM6:LD3:96; PM6:LD3:100; CPM6:LD2:6
addition fact	fíric suimithe	<i>Scríobh na fíricí suimithe d'uimhir ar bith suas go dtí 10.</i>	
addition number sentence	abairt uimhris suimithe	<i>Léigh amach an abairt uimhris suimithe seo. 7 + 3 = 10</i>	CPM5:LD3:114
adjacent	cóngarach <i>adj.</i> (<i>comp.</i> cóngaraí, <i>pl.</i> cóngaracha)	<i>Tá an triantán agus an chearnóg cóngarachch dá chéile.</i>	CPM6:LD2:49
adjacent side	slios cóngarach (<i>pl.</i> sleasa cóngaracha)	<i>Ar an chearnóg, déanann na sleasa cóngaracha dronuillinn.</i>	
adjust	coigearтаigh <i>v.</i> (<i>vn.</i> coigearútú)	<i>Slánaigh agus coigearтаigh an t-áireamh seo lena oibriú amach go gasta ó mheabhair: 52+9.</i>	CPM5:LD2:16; PM5:LD2:18; CPM6:LD2:16

afternoon	iarnóin, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> iarnóna, <i>npl.</i> iarnónanta)	<i>Beidh cruinniú den Chumann Ceoil againn ar a trí iarnóin.</i>	
altogether	san iomlán	<i>Caitheadh £50 san iomlán ar an aonach cístí.</i>	CPM3:LD1:14; CPM5:LD1:105; CPM5:LD2:95; CPM6:LD2:92; CPM6:LD1:18; PM6:LD1:104
amount	méid <i>mn.</i> (<i>gs.</i> méid, <i>npl.</i> méideanna)	<i>Is é 3 għram an méid siúcra atá le cur sa chíste.</i>	CPM5:LD3:59; CPM6:LD3:90; CPM6:LD2:18
amount	suim <i>fn.</i> (<i>gs.</i> suime, <i>npl.</i> suimeanna)	<i>Aimsigh an tsuim airgid atá sa sparán sa léaráid.</i>	CPM3:LD1:15; 16
analog(ue) clock	clog analógach, (<i>npl.</i> cloig analógacha)	<i>Bíonn lámha ar an chlog analógach.</i>	CPM2:HCM:ii; CPM2:ECM:ii; CPM2:SCM:ii CPM3:LD1:2; 18; M4:HCM:i
analogue watch	uaireadóir analógach	<i>Scríobh an t-am a léiríonn an t-uaireadóir analógach.</i>	CPM5:LD1:94
angle	uillinn, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> uillinne, <i>npl.</i> uillinneacha)	<i>Tá trí uillinn i ngach triantán.</i>	CPM3:LD1:2; 3; 24-8; CPM4:SCM:ii; iii; CPM4:ECM:ii; CPM5:LD2:53 CPM6:LD2:54; CPM6:LD2:55

angle arms	géaga uillinne	<i>Idir na géaga uillinne atá an uillinn.</i>	CPM5:LD2:53
answer (n)	freagra, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> freagra, <i>npl.</i> freagraí)	<i>Is é 69 an freagra ar 23 x 3.</i>	CPM: Eochairthéarma
answer (v)	freagair <i>v.</i> tabhair freagra	<i>Freagair na ceisteanna uilig ar an leathanach seo.</i>	
anticlockwise	tuathal, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> tuathail)	<i>Rinne an Pro-Bot leathchasadh tuathail.</i>	CPM2:ECM:ii; iii; CPM2:SCM:ii;iii; CPM6:LD2:53
apparatus	trealamh, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> trealaímh)	<i>Roghnaigh an trealamh cuí le fad an halla a thomhas.</i>	CPM2:HCM:iii; CPM2:ECM:iii; CPM2:SCM:iii;
appropriate	cuí, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> cuí, <i>pl.</i> cuí)	<i>Úsáid an t-aonad cuí le meáchan na málaí a léiriú.</i>	CPM2:HCM:i CPM3:LD1:2; 26; CPM6:LD3:94; PM6:LD1:94; CPM6:LD1:102; CPM6:LD1:104; CPM6:LD1:115
appropriate method	modh, <i>mn.</i> cuí	<i>Roghnaigh an modh cuí leis an fhadhb a réiteach.</i>	CPM5:LD1:20 CPM4:HCM:ii
approximate (adj)	gar- <i>pre.</i>	<i>Cinntigh do gharfhereagra leis an áireamhán.</i>	

approximate (v)	déan garmheastachán	<i>Déan garmheastachán ar an líon mirlíní atá sa phróca.</i>	CPM5:LD2:22; ; CPM6:LD3:24; CPM6:LD2:20; CPM6:LD2:22; CPM6:LD2:24; CPM6:LD2:25; CPM6:LD1:22; CPM6:LD1:25; CPM6:LD1:29
approximately	go garbh, <i>adv.</i>	<i>Oibrigh amach an freagra go garbh agus seiceáil leis an áireamhán é.</i>	CPM5:LD1/2/3:Gluais
approximation	garmheastachán, <i>mn. (gs. & npl. garmheastacháin)</i>	<i>Déan garmheastachán ar fheregra an áirimh seo.</i>	CPM2:HCM:i; iii;
arc	stua, <i>mn. (gs. stua, npl. stuanna)</i>	<i>Tarraing stua le do chompás.</i>	CPM6:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD2:41
are they equal?	an ionann iad?	<i>Uillinnéacha a agus b: an ionann iad?</i>	CPM5:LD1:32 CPM2:SCM:i; CPM3:LD1:2; 6; CPM5:LD3:6; CPM6:LD3:8; CPM6:LD2:22; CPM6:LD2:23; CPM6:LD1:27

area	achar, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> achair)	<i>Oibrigh amach achar an triantáin seo.</i>	CPM4:SCM:i; CPM4:ECM:i; CPM4:HCM:i; CPM5:LD1/2/3:Gluais; CPM5:LD2:56; CPM5:LD2:57; CPM6:LD2:56; M6:LD2:58; CPM6:LD2:59; CPM6:LD2:60
array	eagar <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> eagair)	<i>Is é is eagarr ann, uimhreacha ina sraitheanna agus ina gcolúin, cearnóg chéid, mar shampla.</i>	CPM2:HCM:ii; CPM2:ECM:ii; CPM2:SCM:i;
arrow	saighead, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> saighde, <i>npl.</i> saigheada)	<i>Lipéadaigh na saigheada le hairde an chompáis a léiriú.</i>	CPM5:LD2:45; CPM5:LD3:7; CPM5:LD3:13; CPM5:LD3:76; CPM5:LD3:77; CPM6:LD3:6
arrow diagram	Saigheadláaráid, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> saigheadláaráide, <i>npl.</i> saigheadláaráídí)	<i>Léirítear an treo sa tsraigheadláaráid.</i>	CPM5:LD1:87
ascending	ardaitheach, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> ardaitheacha)	<i>Cuir na huimhreacha seo in ord ardaitheach: 8, 5, 13, 3, 21.</i>	CPM5:LD1/2/3:Gluais
at least	ar a laghad,	<i>Tá 28 lá, ar a laghad, i ngach mí.</i>	CPM6:LD3:51; CPM6:LD2:96

at right angles	dronuilleach le chéile	Tá na sleasa cóngaracha i gcearnóg dronuilleach lena chéile.	CPM5:LD3:72
average	meán, <i>mn.</i> (<i>gs & npl.</i> meáin)	Is é 3 meán na n-uimhreacha seo: 1, 2, 5, 4.	CPM6:LD1/2/3:Gluais
axis	ais, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> aise, <i>npl.</i> aiseanna)	Lipéadaigh na haiseanna ar an ghráf thíos.	CPM5:LD1/2/3:Gluais; CPM5:LD2:71; CPM6:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD2:73
axis of symmetry	ais siméadrachta	Tá 4 ais siméadrachta ag an chearnóg.	CPM5:LD3:66; CPM5:LD3:67; CPM5:LD3:69; CPM5:LD3:71
back to front	droim ar ais.	Tá an dearadh ar an chlúdach droim ar ais.	CPM6:LD3:4
backward(s)	ar gcúl/lorg cúil/siar.	Tá an carr ag bogadh ar gcúl. Cuntais siar i ndeicheanna ó 180 go 90. Chuaigh Seán isteach sa seomra ar lorg a chúil.	CPM6:LD1:89

bar chart	barrachairt, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> barrachairte, <i>npl.</i> barrachairteacha)	<i>Léiríonn barrachairt A eolas faoin aimsir ar an 2 Feabhra 2010.</i>	CPM4:SCM:ii; CPM4:ECM:ii; CPM4:HCM:iii; CPM6:LD3:63; CPM6:LD3:65; CPM6:LD1:54; CPM6:LD1:57 CPM6:LD3:64; CPM6:LD1:54; CPM6:LD1:56
bar line chart	barrachairt líneach.	<i>Comhlánaigh an bharrachairt líneach leis an eolas atá sa tábla.</i>	CPM5:LD3:59
base (number)	bonn, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> boinn)	<i>Úsáidimid ábhair bonn 10; fadáin, cothromáin agus aonaid sa mhata.</i>	CPM3:LD1:25; CPM6:LD1:109
base (shape)	bonn, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> boinn)	<i>Bonn ciorclach atá ar an chón.</i>	
bead	coirnín, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> coirnín, <i>npl.</i> coirníní)	<i>Lean den phatrún a dhéanann na coirníní.</i>	CPM2:HCM:i
before	roimh, <i>prep.</i>	<i>Bhí Liam roimh Nóirín sa scuaine.</i>	

behind	ar chúl, <i>prep./taobh thiar de.</i>	Tá an bosca ar chúl an tábla. Léiríonn an chairt go bhfuil scoil suite taobh thiar den leabharlann.	
below x	faoi bhun x	Faigh amach ón ghráf an oíche a raibh an teocht faoi bhun 3 °C.	CPM6:LD3:52
block graph	blocghraf, <i>mn. (gs. & npl. blocghraif)</i>	Tarraing blocghraf i do leabhar leis na tortaí a léiriú.	CPM2:HCM:ii; iii;
boundary	teorainn, (<i>gs. teorann, npl. teorainneacha</i>)	Sna ceisteanna seo ní rachaidh tú thar theorainn na ndeicheanna sna freagraí.	CPM2:HCM:i; CPM2:SCM:i CPM3:LD1:2; 9; CPM4:SCM:i; ii; CPM4:ECM:i;
bracket	lúibín, <i>mn. (gs. lúibín, npl. lúibíní)</i>	Ríomh an t-áireamh idir na lúibíní ar dtús i gcónai.	CPM5:LD1/2/3:Gluais; CPM5:LD2:14; CPM6:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD3:103; CPM6:LD2:11; CPM6:LD1:115
breadth	leithead, <i>mn (gs.&npl. leithid)</i>	Féach 'width' le haghaidh sampla	

bridge through	déan droichead thar	<i>Suimigh an dá uimhir thíos agus déan droichead thar an iolraí de 10.</i>	CPM2:HCM:iii CPM3:LD1:2; CPM3:LD1:12; CPM3:LD1:13; CPM3:LD1:51; CPM3:LD1:53
budget	buiséad, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> buiséid)	<i>Sampla de bhuiséad é, an méid airgid atá le caitheamh ar thionscadal.</i>	CPM5:LD1:21 CPM6:LD3:62; CPM6:LD3:64 CPM6:LD3:62; CPM6:LD3:64
calculate	ríomh <i>v.</i> (<i>vn.</i> ríomh)	<i>Ríomh an costas atá ar 3 úll má tá 30p an ceann orthu.</i>	Eochairthearma ar fud CPM.
calculating strategy	straitéis áirimh/ríofa	<i>Ba chóir straitéis áirimh/ríofa a bheith agat do gach áireamh.</i>	CPM2:HCM:i
calculation	áireamh, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> áirimh)	<i>Simpligh an t-áireamh seo sula ndéanfaidh tú é.</i>	eochairthearma ar fud CPM
calculator	áireamhán, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> áireamháin)	<i>Úsáid an t-áireamhán leis na fadhbanna seo a réiteach.</i>	eochairthearma ar fud CPM
calendar	féilire, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> féilire, <i>npl.</i> féilirí)	<i>Is féidir na laethanta saoire a theiceáil ar an fhéilire.</i>	CPM4:HCM:iii

capacity	toilleadh, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> toillte)	<i>Tomhais toilleadh an tsorcóra seo ina cm³.</i>	CPM2:HCM:iii; CPM4:HCM:iii; CPM5:LD3:90; CPM5:LD3:91; CPM6:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD3:88; CPM6:LD3:94; CPM6:LD3:95
Carroll Diagram	Léaráid Carroll	<i>Cuir an t-eolas ar an Léaráid Carroll.</i>	CPM4:ECM:iii
carry out the operation	cuir an oibríocht i bhfeidhm	<i>Cuirigí an oibríocht i bhfeidhm leis an fhreagra a fháil.</i>	CPM5:LD1:7
centicube	ceintichiúb, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> ceintichiúib, <i>npl.</i> ceintichiúbanna)	<i>Ceangail ceintichiúbanna le ciúb 10 cm x 10 cm a dhéanamh.</i>	CPM6:LD2:57
centilitre	ceintilitear, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> ceintilitir)	<i>Cuir trí cheintilitear uisce sa chupán.</i>	CPM6:LD3:89
centimetre	ceintiméadar, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> ceintiméadair)	<i>Tá líne AB 15 cheintiméadar ar fad.</i>	CPM2:HCM:i; CPM2:ECM:i; CPM2:SCM:i; CPM6:LD1:41
centre (of circle)	lárphointe, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> lárphointe, <i>npl.</i> lárphointí)	<i>Tarraing líne ó lárphointe an chiorcail a fhad leis an imlíne.</i>	PM6:LD2:40; CPM6:LD2:41
certain	cinnte, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> & <i>pl.</i> cinnte)	<i>Is cinnte go bhfuil 31 lá i Mí na Nollag.</i>	CPM6:LD1:50; CPM6:LD1:51

chance	seans <i>mn.</i> (<i>gs. seans, npl. seansanna</i>)	<i>Seans cothrom, má chaitheann tú bonn go dtitfidh sé ceann in airde.</i>	
change (n)	briseadh, <i>mn.</i> (<i>gs. briste</i>)	<i>Cén briseadh a fuair tú sa siopa?</i>	CPM2:ECM:i CPM3:LD1:16;
change (v)	athraigh <i>v.</i> (<i>vn. athrú</i>)	<i>Athraigh na codáin seo go céatadáin.</i>	
charge (n)	táille <i>mn.</i> (<i>gs. táille, npl. táillí</i>)	<i>Is é £10 an táille a bhí ar an doras ag an dioscó.</i>	
charge (v)	gearr <i>x</i> ar <i>y</i> ...	<i>Ghearr an siopadóir £20 ar an bhríste.</i>	

chart (n)	cairt, <i>fn.</i> (<i>gs. cairte, npl. cairteacha</i>)	<i>Seo cairt ar a bhfuil na sonraí uilig a bhailigh muid san fhiosrúchán.</i>	CPM3:LD1:54; CPM3:LD1:59; CPM3:LD1:64; CPM4:SCM:ii; CPM4:SCM:iii; CPM4:ECM:ii; CPM4:ECM iii; CPM4:HCM:ii; CPM5:LD3:19; CPM6:LD3:13 CPM3:LD1:54; CPM3:LD1:59; CPM3:LD1:64; CPM4:SCM:ii; CPM4:SCM:iii; CPM4:ECM:ii; CPM4:ECM iii; CPM4:HCM:ii; CPM5:LD3:19; CPM6:LD3:13
cheap	saor, <i>adj.</i> (<i>pl. saora comp. saoire</i>)	<i>Is saoire 3 úll ar 30p an ceann ná 2 oráiste ar 50p an ceann.</i>	CPM6:LD1:87
check (v)	seiceáil, <i>v.</i> (<i>vn. seiceáil</i>)	<i>Seiceáil na torthaí ar eagla go ndearna tú meancóg.</i>	CPM3:LD1:3; CPM4:SCM:ii; CPM4:SCM:iii;

checking method	modh seiceála	<i>Is fiú modh seiceála a bheith in úsáid le freagraí a chinniú.</i>	CPM6:LD2:90
choose	roghnaigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> roghnú)	<i>Roghnaigh an trealamh ceart leis an tasc a dhéanamh.</i>	CPM2:HCM:i; CPM5:LD2:60
circle (n)	ciorcal, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> ciorcail)	<i>Déan ciorcal néata dar lárlíne 8 cm.</i>	CPM4:HCM:ii; CPM5:LD2:53; CPM5:LD2:54; CPM5:LD2:47; CPM6:LD3:80; CPM6:LD3:85; CPM6:LD3:38
circular	ciorclach, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> ciorclacha)	<i>Tá bonn ciorclach ar an chón.</i>	CPM3:LD1:25; CPM6:LD3:85
circumference	imlíne, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> imlíne, <i>npl.</i> imlínte)	<i>An féidir imlíne an chiorcail a thomhas le rialóir?</i>	CPM5:LD2:47; CPM5:LD2:54; CPM6:LD3:85; CPM6:LD2:41; CPM6:LD2:53
classify	rangaigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> rangú)	<i>Rangaigh na cnaipí de réir datha.</i>	CPM2:HCM:ii; CPM2:HCM:iii; CPM2:ECM:ii; CPM2:SCM:ii; CPM3:LD1:2; CPM3:LD1:3; CPM3:LD1:24; CPM3:LD1:5; CPM3:LD1:27;

clock face	aghaidh chloig	<i>Suíonn lámha an chloig ar a aghaidh.</i>	CPM3:LD1:18;
clockwise	deiseal, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> deisil)	<i>Deiseal a bhogann lámha an chloig.</i>	CPM2:ECM:ii; iii; CPM2:SCM:ii; iii; CPM5:LD1:78; CPM6:LD2:53
close	cóngarach, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> cóngaraí <i>pl.</i> cóngaracha)	<i>Is é 100 an tslánuimhir is cóngaraí do 99.7.</i>	CPM6:LD1:27
closely related	dlúthghaolmhar, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> dlúthghaolmhaire <i>pl.</i> dlúthghaolmhara)	<i>Is firicí dlúthghaolmhara iad Tábla a 5 agus Tábla a 10.</i>	CPM4:SCM:ii; CPM4:ECM:ii; CPM5:LD2:16
co-ordinate	comhordanáid, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> comhordanáide, <i>npl.</i> comhordanáidi)	<i>Cad iad na comhordanáidi atá ag Pointe A ar an eangach?</i>	CPM5:LD3:79
co-ordinate grid	eangach chomhordanáideach	<i>Breac na pointí ar an eangach chomhordanáideach.</i>	
code	cód, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> cóid,)	<i>Bris an cód leis an fhadhb a réiteach.</i>	CPM5:LD2:45; CPM6:LD1:114
coin	bonn, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> boinn)	<i>Is fiú 1 euro dhá bhonn 50 cent.</i>	CPM2:HCM:iii; CPM2:ECM:i; CPM2:SCM:i CPM3:LD1:14; 15; CPM6:LD1:103

colour (noun)	dath, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> datha, <i>npl.</i> dathanna)	<i>Míníonn an eochair an chiall atá leis na dathanna ar an ghraf.</i>	
colour (verb)	dathaigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> dathú)	<i>Dathaigh leathchuid den chruth le crián dearg.</i>	CPM5:LD1:44
column	colún, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> colúin)	<i>Tá deich gcolún i ngcearnóg chéid.</i>	CPM3:LD1:3; 11; 24; 29; 30; CPM5:LD1:60; CPM5:LD1:92; CPM6:LD3:84; CPM6:LD1:64; CPM6:LD1:65
column addition	suimiú colúin	<i>Úsáid suimiú colúin leis an fhadhb seo a réiteach.</i>	CPM4:SCM:iii; CPM4:ECM:ii; iii; CPM4:HCM:ii; iii; CPM5:LD1:98; CPM5:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD3:96; CPM6:LD2:76

column subtraction	dealú colúin	<i>Le dealú colúin a dhéanamh, tosaigh leis na haonaid.</i>	CPM4:SCM:iii; CPM4:ECM:ii; iii; CPM4:HCM:ii; iii; CPM5:LD1:100; CPM5:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD3:98; CPM6:LD1:100; CPM6:LD3:16; CPM6:LD3:18
combination	teaglaim, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> teaglama, <i>npl.</i> teaglamaí)	<i>Úsáid teaglaim oibríochtaí leis an fhadhb thíos a réiteach.</i>	CPM4:SCM:ii; CPM6:LD2:87
common denominator	comhainmneoir, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> comhainmneora, <i>npl.</i> comhainmneoirí)	<i>Aimsigh an comhainmneoir sna codáin seo a leanas: $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{6}$.</i>	CPM6:LD1/2/3: Gluais
common factor	comhfhachtóir, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> comhfhachtóra, <i>npl.</i> & <i>gpl.</i> comhfhachtóiri)	<i>Cad é an comhfhactóir is airde ag 22 agus 88?</i>	CPM6:LD1:34
common multiple	iolraí, <i>mn.</i> coiteann	<i>Cad é an t-iolraí coiteann atá ag 4 agus 6?</i>	CPM6:LD2:98

compare	cuir i gcomparáid déan comparáid idir	<i>Cuir triantán ABC i gcomparáid le DEF. Cé acu is mó achar?</i> <i>Déan comparáid idir an dá thacar mirlíní. Cé acu is mó líon mirlíní?</i>	CPM2:HCM:i; ii; iii; CPM2:ECM:i; CPM2:SCM:i; CPM6:LD2:54; CPM6:LD1:83; CPM6:LD1:88 CPM6:LD3:63 CPM3:LD1:20; CPM4:SCM:iii;
compass	compás, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> compáis)	<i>Tá snáthaid an chompáis sa léaráid thíos dírithe ó thuaidh.</i>	CPM5:LD2:53; CPM5:LD2:54; CPM5:LD2:55; CPM6:LD3:55; CPM6:LD3:59; CPM6:LD2:40; CPM6:LD2:41
compass directions	airde compáis	<i>Líon na bearnaí thíos leis na hairde compáis seo a leanas: ó thuaidh, siar ó dheas.</i>	CPM4:SCM:ii; CPM4:HCM:ii
compass rose	rós compáis	<i>Tá na ceithre hairde ar an rós compáis.</i>	CPM6:LD2:53
complete	comhlánaigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> comhlánú)	<i>Líon na bearnaí thíos leis an léaráid a chomhlánú.</i>	CPM6:LD3:43
composite	ilchodach, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> ilchodacha)	<i>Is uimhir ilchodach í uimhir ar bith nach uimhir phríomha í.</i>	CPM6:LD3:109

compound shape	cruth comhshuite	<i>Oibrigh amach achar na gcruthanna comhshuite seo thíos.</i>	CPM6:LD1:80
concave	cuasach, <i>adj</i> (<i>pl.</i> cuasacha)	<i>Tarraing heicseagán cuasach ar an phoncpháipéar chearnógach.</i>	CPM5:LD2:46
concentric	comhlárnach, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> comhlárnacha)	<i>Úsáid do chompás le 3 chiorcal chomhlárnacha a tharraingt.</i>	CPM6:LD1/2/3:Gluais
cone	cón, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> cóin)	<i>Is cruth tríthoiseach é an cón.</i>	CPM5:LD2:41; CPM6:LD1:66
congruent	iomchuí <i>adj.</i> <i>pl.</i> iomchuí	<i>Tá 6 aghaidh iomchuí ar an chiúb.</i>	CPM6:LD1:78
conjecture	buille faoi thuairim meath-thuairim <i>fn.</i> (<i>gs.</i> meath- thuairime, <i>npl.</i> meath-thuairimí)	<i>Tabhair buille faoi thuairim faoi airde an fhoirgnimh.</i>	CPM6:LD3:110; CPM6:LD3:111
consecutive	leantach, <i>a</i> (<i>pl.</i> leantacha)	<i>Cad iad an 2 uimhir leantacha is féidir a shuimiú le 13 a thabhairt? 6 agus 7.</i>	CPM4:HCM:i; CPM5:LD1/2/3: Gluais; CPM5:LD2:95; CPM5:LD3:111; CPM6:LD3:111; CPM6:LD1:111

context	comhthéacs, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> comhthéacs, <i>npl.</i> comhthéacsanna)	<i>Cuir na fíricí iolraithe i gcomhthéacs fadhb mhatamaitice.</i>	CPM4:ECM:ii; CPM4:HCM:ii
conversion graph	graf coinbhéartaithe	<i>Tarraing graf coinbhéartaithe a thaispeánann an gaol idir ciliméadair agus mílte.</i>	CPM6:LD2:74; CPM6:LD2:75
conversion table	tábla coinbhéartaithe	<i>Tarraing tábla coinbhéartaithe a léiríonn an ráta malaire idir an dollar agus an euro.</i>	CPM6:LD2:66
convert	tiontaigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> <i>tiontú</i>)	<i>Tiontaigh na codáin seo a leanas, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$ ina gcéatadáin.</i>	CPM4:ECM:i; CPM4:ECM:ii; CPM5:LD2:38; CPM6:LD3:60; CPM6:LD3:62; CPM6:LD3:31; CPM6:LD3:52; CPM6:LD1:41; CPM6:LD1:42; CPM6:LD1:92;
convex	dronnach, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> dronnacha)	<i>Tá polagán dronnach má tá gach uillinn inmheánach níos lú ná 180 céim.</i>	

corner	coirnéal, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> coirnéil)	Tá ceithre choirnéal ar an chearnóg.	CPM2:ECM:ii;
cost (noun)	costas, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> costais)	Cad é an costas ar dhá phéire bróig más £20 an péire atá orthu?	CPM6:LD1:64
cost (verb)	cosain <i>v.</i> (<i>vn.</i> cosaint)	Cá mhéad a chosnaíonn na hearraí seo?	
count	cuntas, <i>v.</i> (<i>vn.</i> cuntas)	Chuntais mé na liathróidí a bhí sa chiseán.	
count back	cuntas siar	Cuntais siar ó 20 go 10 i ndónna. 20, 18,...	CPM2:HCM:i; CPM2:ECM:i; CPM4:SCM:ii; CPM5:LD2:8 CPM5:LD2:9; CPM6:LD3:106
count forwards	cuntas chun tosaigh	Cuntais chun tosaigh ó 10 go 30 i gcúigeanna. 10, 15...	CPM5:LD2:8; CPM5:LD2:9
count in multiples of ...	cuntas in iolraithe de...	Cuntais in iolraithe de 10 ó 10 go 200.	CPM5:LD2:101
count on	cuntas ar aghaidh	Amharc ar an seicheamh agus cuntais ar aghaidh i gcéimeanna de 25.	CPM2:HCM:i; ii; iii; CPM2:ECM:i; ii; CPM4:ECM:i; CPM4:SCM:ii;

counter	cnaipe, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> cnaipe, <i>npl.</i> cnaipí)	<i>Clúdaigh na huimhreacha sa chluiche biongó le cnaipi.</i>	CPM3:LD1:48; 50; 64; CPM5:LD3:50
criterion	critéar, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> critéir)	<i>Roghnaigh na cruthanna seo a leanas de réir dhá chritéar: dath agus tiús.</i>	CPM4:SCM:iii; CPM4:ECM:iii;
cross (v)	téigh thar	<i>800 + x = 1300. Sa sampla seo téann 1300 thar na mílte.</i>	CPM2:HCM:i; ii; CPM2:SCM:i CPM3:LD1:2; 51; CPM4:SCM:ii; CPM4:ECM:iii;
	trasnaigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> trasnú)	<i>Trasnáigh go dtí an colún eile.</i>	CPM2:ECM:iii;
cube	ciúb, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> ciúib, <i>npl.</i> ciúbanna)	<i>Is cruth tríthoiseach é an ciúb ar a bhfuil 6 aghaidh chearnógacha.</i>	CPM3:LD1:24; 48; 54; CPM4:SCM:ii; CPM5:LD2:40; CPM6:LD3:11 CPM6:LD3:11; CPM6:LD3:76; CPM6:LD2:42; CPM6:LD2:43; CPM6:LD2:44; CPM6:LD2:45; CPM6:LD1:66

cuboid	ciúbóideach, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> ciúbóidigh)	<i>Is cruth tríthoiseach é an ciúbóideach ar a bhfuil ocht rinn.</i>	CPM5:LD2:40; CPM5:LD2:41; CPM5:LD2:42; CPM6:LD2:43;
currency	airgeadra <i>mn.</i> (<i>gs.</i> airgeadra, <i>npl.</i> airgeadraí)	<i>Ríomh an ráta malaирte idir na hairgeadraí sa tábla thíos.</i>	CPM5:LD2:26; CPM5:LD2:27; CPM6:LD2:26
curved	cuartha, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> & <i>pl.</i> cuartha)	<i>Dromchla cuartha atá ar an sorcóir.</i>	CPM3:LD1:25; 27;
cut in half	gearr ina 2 leath	<i>Gearr an císte trína lár le 2 leath a dhéanamh de.</i>	CPM6:LD1:72
cylinder	sorcóir, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> sorcóra, <i>npl.</i> sorcóirí)	<i>Tá ciорcal ag dhá cheann an tsorcóra.</i>	CPM4:HCM:iii
database	bunachar sonraí	<i>Úsáid an bunachar sonraí leis an mheán a ríomh.</i>	CPM5:LD1:56; CPM6:LD1:64; CPM6:LD1:65
datum (pl. data)	sonra, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> sonra, <i>npl.</i> sonraí.)	<i>Úsáid na sonraí sa tábla thíos le graf a tharraingt.</i>	CPM3:LD1:3; 56-64; CPM4:SCM:ii; CPM4:SCM:iii; CPM4:ECM:ii; CPM5:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD3:63; CPM6:LD1:54
day	lá, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> lae, <i>npl.</i> laethanta)	<i>Tá seacht lá sa tseachtain.</i>	

day after tomorrow	anóirthear/ arú amárach	<i>Ní bheimid ar scoil anóirthear/arú amárach nó an Satharn a bheidh ann.</i>	
day before yesterday	arú inné	<i>Rinne muid ceacht ealaíne arú inné ar scoil nó an Aoine a bhí ann.</i>	
decimal (adj)	deachúlach, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> deachúlacha)	<i>Is uimhir dheachúlach é 3.7.</i>	CPM5:LD3:32
decimal (n)	deachúil, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> deachúla, <i>npl.</i> deachúlacha)	<i>Cén deachúil atá coibhéiseach le $\frac{7}{10}$.</i>	CPM4:SCM:ii; iii; CPM4:ECM:ii; CPM4:HCM:ii; CPM5:LD2:39; CPM5:LD2:65; CPM5:LD2:80; CPM5:LD2:81; CPM5:LD3:35; CPM5:LD3:99; CPM6:LD3:6; CPM6:LD3:40; CPM6:LD1:38; CPM6:LD1:96
decimal equivalent	coibhéis dheachúlach	<i>Is coibhéis dheachúlach é 0.3 leis an chodán $\frac{3}{10}$.</i>	CPM6:LD2:37; CPM6:LD1:38; CPM6:LD1:39

decimal form	foirm dheachúlach	<i>Scríobh na codáin seo i bhfoirm dheachúlach.</i>	CPM4:SCM:iii; CPM4:HCM:iii; CPM5:LD2:62; CPM5:LD3:90
decimal number	uimhir dheachúlach	<i>Is uimhreacha deachúlacha iad 10.3 agus 0.47.</i>	CPM5:LD2:37; CPM5:LD3:35
decimal place	ionad de dheachúlacha	<i>Scríobh 0.753 ceart go dtí dhá ionad de dheachúlacha.</i>	CPM5:LD3:100; CPM5:LD3:102 CPM5:LD3:102; CPM6:LD3:38; CPM6:LD2:34; CPM6:LD2:36; CPM6:LD1:37
decision tree	crann cinní (<i>npl.</i> crainn chinní)	<i>Úsáid an crann cinní leis na cruthanna seo a shórtáil.</i>	CPM5:LD1:66
decision-making	cinnteoireacht/déanamh cinní	<i>Le cinnteoireacht a dhéanamh, cuir an t-eolas uilig atá agat in ord tábhactha ar dtús.</i>	CPM3:LD1:3;
decomposition	miondealú/briseadh síos	<i>Cleachtaimid miondealú nuair is lú an digit in uachtar i suim dhealaithe ná an digit in íochtar.</i>	CPM4:SCM:ii; CPM4:ECM:ii; CPM4:HCM:ii

decrease	laghdaigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> laghdú)	Má laghdaíonn tú 300 de 100, beidh 200 fágtha.	CPM6:LD3:112
definition	sainmhíniú, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> sainmhínithe)	An sainmhíniú ar uimhir chearnach, toradh d'uimhir atá iolraithe fúithi féin.	CPM6:LD1:111
degree (heat and angle measure)	céim, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> céime, <i>npl.</i> céimeanna)	Is 180 céim atá i dtriantán. D'ísligh an teocht dhá chéim thar oíche.	CPM6:LD2:50; CPM6:LD1:8; CPM6:LD1:9
denominator	ainmneoir, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> ainmneora, <i>npl.</i> ainmneoirí)	Is é 5 an t-ainmneoir sa chodáin $\frac{3}{5}$.	CPM5:LD1:30; CPM6:LD2:31; CPM6:LD2:37; CPM6:LD1:31; CPM6:LD1:34
descending	íslitheach, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> íslitheacha)	Cúir na huimhreacha seo a leanas in ord íslitheach.	CPM5:LD1/2/3:Gluais
design	dear, <i>v.</i> (<i>vn.</i> dearadh)	Dear réalta a bhfuil 8 rinn uirthi.	CPM5:LD2:54; CPM5:LD3:72
diagonal (adj)	trasnánach, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> trasnánacha)	Tarraing líne thrasnánach leis an chearnóg a roinnt ina dhá leath.	

diagonal (n)	trasnán, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> trasnáin)	Tá dhá thrasnán sa chearnóg.	CPM5:LD1:60; CPM5:LD2:51;
diagram	léaráid, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> léaráide, <i>npl.</i> léaráidí)	<i>Tugann an léaráid thíos an t-eolas a bheidh de dhíth ort leis an chiorcal a tharraingt.</i>	CPM4:SCM:ii; iii; CPM4:ECM:ii; iii; CPM4:HCM:iii; CPM5:LD1:22; CPM6:LD3:82; CPM6:LD2:12; CPM6:LD1:79; CPM6:LD1:83:33; CPM6:LD1:54; CPM6:LD1:56; CPM6:LD1:79
diameter (centre line)	lárlíne <i>fn.</i> (<i>gs.</i> lárlíne, <i>npl.</i> lárlínte)	<i>Tarraing lárlíne sa chiorcal thuas.</i>	
diameter (length)	trastomhas <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> trastomhais)	<i>Is é 10 cm trastomhas an chiorcail thuas. Tá sé 10 cm ar trastomhas.</i>	CPM6:LD2:53

die	dísle, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> dísle, <i>npl.</i> & <i>gpl.</i> díslí)	<i>Chaith mé na díslí ar mo sheal agus 11 an scór a fuair mé.</i>	CPM3:LD1:31; CPM3:LD1:36; CPM5- LD1:7; CPM5:LD1:18; CPM5:LD2:87; CPM5:LD3:17; CPM5:LD3:50; CPM5:LD3:51; CPM5:LD3:57; CPM6:LD3:40; CPM6:LD3:52; CPM6:LD2:20; CPM6:LD2:87; CPM6:LD1:19; CPM6:LD1:26; CPM6:LD1:50; CPM6:LD1:51; CPM6:LD1:52; CPM6:LD1:53; CPM6:LD1:60
difference	difríocht, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> difríochta, <i>npl.</i> difríochtaí)	<i>Is é 7 an difríocht idir 21 agus 14.</i>	CPM2:HCM:iii; CPM3:LD1:2; CPM3:LD1:10; CPM3:LD1:23; CPM3:LD1:53; CPM5:LD1/2/3:Gluais; CPM5:LD2:77; CPM6:LD1:88; CPM6:LD1:90; CPM6:LD1:96

difference in height	difríocht airde	Tá difríocht airde 15 cm idir an dá line ar an ghrat.	CPM6:LD1:95
different (from each other)	difriúil (lena chéile)	Cén dóigh a bhfuil triantán agus cearnóg difriúil lena chéile?	CPM6:LD1:73; CPM6:LD1:115
digit	digit, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> digite, <i>npl.</i> digití)	Cá mhéad digit atá san uimhir 365?	CPM2:HCM:i; CPM2:ECM:i; ii; CPM2:SCM:i; iii CPM3:LD1:2; 3; 44; CPM5:LD1/2/3:Gluais; CPM5:LD3:4; CPM6:LD2:23; CPM6:LD2:64; CPM6:LD2:79; CPM6:LD1:36; CPM6:LD1:37
digital clock	clog digiteach	Cad é mar a léiríonn clog digiteach leath i ndiaidh a trí ar maidin?	CPM2:HCM:ii; CPM2:ECM:ii; CPM2:SCM:ii; CPM4:HCM:i
dimension	toise, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> toise, <i>npl.</i> toisí)	Cá mhéad toise atá sa chiúb?	CPM5:LD1:86
direction	treo, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> treo, <i>npl.</i> treonna)	Léirítear an treo le saighead.	CPM4:SCM:i; ii; CPM4:ECM:i; CPM5:LD3:77; CPM6:LD1:76

discount	lacáiste, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> lacáiste, <i>npl.</i> lacáistí)	Baineadh lacáiste 50% den bhréagán i reic na Nollag.	CPM5:LD3:16
distance	fad, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> faid)	Cén fad idir Baile A agus Baile B ar an léarscáil?	CPM3:LD1:21; CPM5:LD3:77; CPM6:LD3:47; CPM6:LD2:70; CPM6:LD2:72; CPM6:LD1:76; CPM6:LD1:88; CPM6:LD1:89; CPM6:LD1:93
distance-time graph	graf faid ar am	Léigh an graf faid ar am agus oibrigh amach cá fhad a mhair an chéad staid den turas.	CPM6:LD2:73
divide	roinn, <i>v.</i> (<i>vn.</i> roinnt)	Roinn an £100 go cothrom ar na páistí.	eochairthéarma ar fud CPM
divisibility	inroinnteacht, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> inroinnteachta)	Úsáid do chuid eolais ar inroinnteacht leis na ceisteanna seo a fhreagairt.	CPM5:LD2:103; CPM6:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD2:22; CPM6:LD2:23; CPM5:LD2:102; CPM6:LD2:100; CPM6:LD2:101; CPM6:LD2:102; CPM6:LD2:103

divisible by	inroinnté ar	Tá 60 inroinnté ar 15.	CPM5:LD2:102; CPM5:LD3:82; CPM6:LD3:25; CPM6:LD2:23; CPM6:LD2:101; CPM6:LD2:102; CPM6:LD2:103
division calculation	áireamh roinnté	<i>An áireamh roinnté atá de dhíth leis an cheist a fhreagairt?</i>	CPM5:LD2:38; CPM5:LD3:12; CPM5:LD3:14; CPM5:LD3:16; CPM6:LD3:10
division fact	fíric roinnté	<i>Is líric roinnté é $20 \div 5 = 4$.</i>	CPM4:ECM:i; ii; CPM5:LD1:29
division method	modh roinnté	<i>Úsáid an modh roinnté is fearr leis an fhadhb a réiteach.</i>	CPM5:LD2:22
division problem	fadhb roinnté	<i>Beidh fuílleach sna fadhbanna roinnté thíos.</i>	CPM5:LD3:13
dodecahedron	dóideacaihéadrán, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> dóideacaihéadráin)	<i>Cá mhéad aghaidh atá ar an dóideacaihéadrán?</i>	CPM6:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD2:43
domino	dúradán, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> dúradáin)	<i>Meaitseáil na dúradáin de réir líon an bponcanna.</i>	CPM4:HCM:i; CPM6:LD3:60

dot	ponc, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> poinc, <i>npl.</i> poncanna)	<i>Marcáil pointe (2, 4) le ponc ar an eangach.</i>	CPM3:LD1:40;
dot paper	poncpháipéar, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> poncpháipéir)	<i>Tarraing heicseagán ar an phoncpháipéar.</i>	CPM5:LD3:72; CPM5:LD3:77; CPM6:LD1:91
dot square paper	poncpháipéar cearnógach	<i>Tarraing cruth siméadrach ar an phoncpháipéar chearnógach.</i>	CPM5:LD1:72
dotted line	líne poncanna	<i>Fill an cruth feadh na líne poncanna le siméadracht a léiriú.</i>	CPM6:LD3:69; CPM6:LD2:42
double (n)	dúbait, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> dúbailte, <i>npl.</i> dúbaití)	<i>Faigh dúbait gach uimhreach acu seo: 2, 2.5, 3, 3.5.</i>	CPM2:HCM:iii; CPM2:ECM:ii; iii CPM3:LD1:2; 3; 11; 42-3; CPM4:HCM:i; iii; CPM5:LD2:12; CPM5:LD2:84
double (v)	dúbail, <i>v.</i> (<i>vn.</i> dúbait)	<i>Dúbail 4 agus gheobhaidh tú 8.</i>	CPM3:LD1:42-3; CPM4:SCM:i; CPM4:HCM:i; CPM5:LD1:22; CPM5:LD1:114; CPM5:LD2:10; CPM5:LD2:13; CPM5:LD3:20; CPM6:LD1:12; CPM6:LD1:13; CPM6:LD1:16

doubling strategies	straitéisí dúbalte	<i>Cad iad na straitéisí dúbalte ba cheart a úsáid leis na ceisteanna a fhreagairt?</i>	CPM5:LD3:20
each	.... an duine/ceann	<i>Tabhair trí úll an duine do na páistí.</i>	
edge	faobhar, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> faobhair)	<i>Níl faobhar ar bith ar sféar.</i>	CPM3:LD1:2; 24; 25; CPM6:LD2:43; CPM6:LD1:81
end to end	ceann le ceann	<i>Cuir na bataí seo ceann le ceann agus tomhais an fad iomlán.</i>	CPM3:LD1:23;
enter(a number)	iontráil uimhir	<i>Iontráil an uimhir 275 ar d'áireamhán.</i>	5-LD1:8 6:LD1:110; 6:LD1:112
equal (length, weight)	bheith ar comhfhad le.../ bheith ar cóimheáchan le...	<i>Tá sleasa na cearnóige ar comhfhad. Tá an dá bheart ar cóimheáchan.</i>	CPM3:LD1:48; CPM5:LD1:66;
equal (size, amount)	bheith ar cóimhéis, <i>adj.</i>	<i>Bíodh na cearnóga ar cóimhéis.</i>	CPM6:LD3:85
equal (v) ?	bheith cothrom le	<i>Tá A cothrom le B.</i>	CPM3:LD1:9; 10;
equal adjacent sides	<i>sleasa, mn. comhionanna cóngaracha</i>	<i>Bíonn sleasa comhionanna cóngaracha ag eitleog.</i>	CPM6:LD1:71

equal angles	uillinneacha cothroma	Tá uillinneacha cothroma ag an triantán.	CPM5:LD3:66; CPM6:LD1:68; CPM6:LD1:84
equal sides	sleasa cothroma	Tá 4 shlios chothroma ag an chearnóg.	CPM5:LD3:66; CPM6:LD1:68; CPM6:LD1:84; CPM6:LD1:85
equals key (on keyboard)	cnaipe comhionannais	Tá an comhartha '=' ar an chnaipe comhionannais.	CPM5:LD2:8; CPM5:LD2:9
equation	cothromóid, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> cothromóide, <i>npl.</i> & <i>gpl.</i> cothromóidí)	Faigh luach 'a' sa chothromóid seo: $4a = 12$	CPM6:LD3:112
equilateral triangle	triantán, <i>mn.</i> comhshleasach (<i>npl.</i> triantáin chomhshleasacha)	Tá 3 shlios chothroma ag an triantán comhshleasach.	CPM4:SCM:ii; CPM4:HCM:i; CPM5:LD1/2/3:Gluais; CPM5:LD1:71; CPM5:LD3:66 CPM5:LD3:66; CPM5:LD3:80; CPM6:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD3:68; CPM6:LD1:79
equipment	trealamh, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> trealaimh)	Roghnaigh an trealamh ceart leis an fhadhb a réiteach.	CPM2:HCM:i; iii;

equivalence	coibhéis, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> coibhéise)	<i>Léirigh an choibhéis idir 0.75 agus codán amháin acu seo thíos: $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{2}{3}$.</i>	CPM4:SCM:ii; iii; CPM4:ECM:ii; CPM4:HCM:ii; iii; CPM5:LD3:36; CPM5:LD3:38; CPM6:LD2:36
equivalent (adj)	coibhéiseach, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> coibhéiseacha)	<i>Is é $\frac{3}{4}$ an codán atá coibhéiseach le 0.75.</i>	CPM6:LD2:36; CPM6:LD1:30
equivalent (n)	coibhéis, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> coibhéise, <i>npl.</i> coibhéisi)	<i>Scríobh coibhéis $\frac{1}{2}$ ina huimhir dheachúlach.</i>	CPM4:ECM:iii; CPM4:HCM:i; ii; CPM4:SCM:i; CPM5:LD3:40
equivalent decimal	deachúil choibhéiseach	<i>Faigh an deachúil atá coibhéiseach le $\frac{3}{5}$.</i>	CPM5:LD3:39
equivalent fraction	codán coibhéiseach	<i>Tiontaigh 0.75 ina chodán coibhéiseach.</i>	CPM5:LD3:36; CPM5:LD3:37; CPM6:LD3:33; CPM6:LD3:34
estimate (n)	meastachán, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> meastacháin)	<i>Tabhair meastachán ar mheáchan na heilifinte i gcileagaim.</i>	CPM2:HCM:ii; iii; CPM2:ECM:i; iii; CPM2:SCM:i; iii CPM3:LD1:54; CPM4:SCM:i; iii; CPM4:ECM:iii; CPM6:LD2:94

estimate (v)	tabhair meastachán ar	<i>Tabhair meastachán ar an líon daltaí atá sa scoil.</i>	CPM5:LD2:48; CPM5:LD3:6; CPM5:LD3:7; CPM6:LD3:6; CPM6:LD3:7; CPM6:LD3:8; CPM6:LD3:9; CPM6:LD3:62; CPM6:LD2:71 CPM2:SCM:i; iii CPM3:LD1:2; CPM3:LD1:19; 21; 21; 54; CPM4:SCM:ii; CPM4:ECM:i; CPM5:LD1:99
estimation (See <i>estimate</i> (n))			
even (adj)	réidh, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> & <i>pl.</i> réidhe)	<i>Cé acu corr nó réidh atá na huimhreacha seo?</i>	CPM3:LD1:34-5; CPM5:LD3:111
even chance	seans cothrom	<i>Má chasann tú bonn, seans cothrom go dtitfidh sé ceann in airde.</i>	CPM6:LD1:50; CPM6:LD1:51
even number	ré-uimhir <i>fn.</i> (<i>gs.</i> ré-uimhreach <i>npl.</i> ré-uimhreacha)	<i>Is ré-uimhreacha iad 6, 22, 100.</i>	
evening	tráthnóna, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> tráthnóna, <i>npl.</i> tráthnónta)	<i>Tosóidh an cluiche peile ar a seacht a chlog tráthnóna.</i>	

exchange rate	ráta malaire	<i>Cad é an ráta malaire idir an dollar agus an euro inniu?</i>	CPM6:LD3:105
expensive	costasach/daor (<i>pl.</i> costasacha/daora <i>npl.</i> costasái/daoire)	<i>Cé acu carr is costasái/daoire, de réir an tábla?</i>	CPM6:LD2:29
explain your answer	mínigh do fhreagra	<i>Mínigh do fhreagra go beacht lena léiriú gur thuig tú an cheist.</i>	CPM5:LD1:15
extend beyond	sín thar	<i>Sa gheimhreadh, bíonn an teocht ag síneadh thar an reophointe.</i>	CPM4:SCM:ii; iii; CPM4:ECM:ii; CPM4:HCM:ii
extract data	astarraing sonrai	<i>Astarraing sonrai ón phíchairt thíos agus réitigh an fhadhb, ag úsáid codán.</i>	CPM6:LD3:56; CPM6:LD3:58;
face (n)	aghaidh, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> aghaidhe, <i>npl.</i> aghaidheanna)	<i>Tá 6 aghaidh chothroma ar an chiúb.</i>	CPM3:LD1:2; 24-5; CPM6:LD3:76; CPM6:LD2:43; CPM6:LD1:50

face down	béal faoi	<i>Cuir na cártáí béal fúthu.</i>	CPM5:LD1:23; CPM5:LD1:111; CPM5:LD2:101; CPM5:LD3:17; CPM6:LD3:60; CPM6:LD1:18
face east	amharc soir	<i>Cas deiseal agus amharc soir.</i>	CPM6:LD2:53
face north	amharc ó thuaidh	<i>Cas deiseal agus amharc ó thuaidh.</i>	CPM6:LD2:53
face south	amharc ó dheas	<i>Cas deiseal agus amharc ó dheas.</i>	CPM6:LD2:45; CPM6:LD1:66
face up	béal in airde	<i>Cuir na cártáí béal in airde.</i>	CPM5:LD2:101
face west	amharc siar	<i>Cas deiseal agus amharc siar.</i>	CPM6:LD2:53
fact	fíric, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> firice, <i>npl.</i> firicí)	<i>Is thírc mhatamaítice é $2 \times 2 = 4$.</i>	CPM2:HCM:i; CPM2:ECM:i CPM3:LD1:36-7; 51; CPM4:SCM:i; CPM4:HCM:ii
factor	fachtóir, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> fachtóra, <i>npl.</i> fachtóirí)	<i>Scríobh na fachtóirí atá ag 8.</i>	CPM5:LD1:111; CPM5:LD1/2/3: Gluais; CPM5:LD3:107; CPM6:LD1/2/3:Gluais
factor tree	crann fachtóirí	<i>Úsáid crann fachtóirí leis na fachtóirí uilig a aimsiú.</i>	CPM6:LD2:105

factorise	fachtóirigh, <i>vn.</i> fachtóiriú	Déan an uimhir 36 a fhachtóiriú.	6:LD3:108; 6:LD2:104
fast (speed)	gasta (<i>comp.</i> gasta <i>pl.</i> gasta)	Cén páiste is gasta sa rás de réir na dtorthaí.	
fast (telling time)	chun tosaigh.	Tá m'uaireadóir 10 mbomaite chun tosaigh ar an am ceart.	
figure	figiúr, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> figiúir, <i>npl.</i> figiúirí)	Scríobh trí chéad ina fhigiúirí.	CPM2:HCM:i; CPM2:SCM:ii CPM3:LD1:2; 5; CPM5:LD1/2/3:Gluais; CPM5:LD2:4
find	aimsigh/faigh <i>v.</i> (<i>vn.</i> aimsiú/fáil)	Aimsigh/Faigh an freagra ceart as na 3 rogha thíos.	CPM5:LD1:12; CPM5:LD1:111
find out	faigh amach	Faigh amach cá mhéad dalta atá ar an scoil seo.	CPM5:LD2:22
findings	torthaí <i>npl.</i> (<i>gpl.</i> torthaí)	Scríobh do thorthaí sa spás thíos.	CPM6:LD1:109
flat (adj)	cothrom, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> cothroime, <i>pl.</i> cothroma)	Roll an liathróid ar an dromchla cothrom.	CPM3:LD1:25;
flip	tiontaigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> tionsú)	Tiontaigh an cártá leis an uimhir a fheiceáil.	CPM6:LD3:69

fold	fill, <i>v.</i> (<i>vn.</i> filleadh)	<i>Fill an leathanach leis an tsiméadracht a léiriú.</i>	CPM5:LD1:72
formula	foirmle, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> foirmle, <i>npl.</i> foirmlí)	<i>Cén fhoirmle atá le húsáid le toirt ciúib a ríomh?</i>	CPM5:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD3:114; CPM6:LD3:115; CPM6:LD1:80
forward	chun tosaigh	<i>Bhog Ciara chun tosaigh ar a cara.</i>	CPM6:LD1:89

fraction	codán, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> codáin)	<i>Cén codán de na daltaí i do rang ar girseacha iad?</i>	CPM3:LD1:3; 46-50; CPM4:SCM:i; CPM4:SCM:ii; CPM4:SCM:iii; CPM4:ECM:i; CPM4:HCM:i; CPM5:LD2:35; CPM5:LD2:65; CPM5:LD3:14; CPM5:LD3:15; CPM5:LD3:40; CPM5:LD3:41; CPM5:LD3:49; CPM6:LD3:31; CPM6:LD3:40; CPM6:LD3:50; CPM6:LD3:51; CPM6:LD3:54; CPM6:LD3:55; CPM6:LD1:30; CPM6:LD1:42
fraction form	foirm chodánach	<i>Scríobh an fhoirm chodánach den uimhir dheachúlach 0.9.</i>	CPM4:SCM:iii; CPM4:HCM:iii

frequency	minicíocht, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> minicíochta, <i>npl.</i> minicíochtaí)	<i>Cad é minicíocht 9 sa tábla thíos?</i>	CPM5:LD1:52; CPM5:LD3:50; CPM5:LD3:51; CPM6:LD3:50; CPM6:LD3:60; CPM6:LD3:61
frequency table	tábla minicíochta	<i>Cruthaigh tábla minicíochta do do shuirbhé tráchta.</i>	CPM3:LD1:3; CPM4:SCM:ii; CPM4:ECM:ii; CPM4:HCM:ii; CPM6:LD1:57
gallon	galún, <i>mn.</i> (<i>gs</i> & <i>npl.</i> galúin)	<i>Is ionann galún agus thart faoi 4.5 lítear.</i>	CPM5:LD3:93; CPM6:LD3:92
geometry set	sraith céimseatan	<i>Cad iad na huirilisí a bhíonn i sraith céimseatan?</i>	CPM6:LD3:55
go back in (specified number)	gabh ar gcúl i	<i>Gabh ar gcúl i gcúigeanna ó 35. 35, 30, 25,....</i>	CPM5:LD1:106
go forward in (specified number)	Gabh ar aghaidh/chun tosaigh i	<i>Gabh ar aghaidh/chun tosaigh i ndeicheanna ó 20. 20, 30, 40...</i>	CPM5:LD1:106
gram	gram, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> graim)	<i>Tá míle gram i gcileagram.</i>	CPM6:LD2:66
graph	graf, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> graif)	<i>Breac graf leis na comhordanáidí seo.</i>	

graph paper	grafpháipéar, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> grafpháipéir)	<i>Breac na pointí ar ghrafpháipéar leis an teocht ar gach lá a léiriú.</i>	CPM5:LD2:74; CPM6:LD3:62; CPM6:LD2:70; CPM6:LD2:72; CPM6:LD2:74; CPM6:LD1:55; CPM6:LD1:56; CPM6:LD1:92; CPM6:LD1:93
grid	eangach, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> eangaí, <i>npl.</i> eangacha)	<i>Aimsigh na ceathairshleasáin ar an eangach thíos.</i>	Eochairthéarma ar fud CPM.
group (n)	grúpa, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> grúpa, <i>npl.</i> grúpaí)	<i>Cuntais na daltaí ina ngrúpaí de chuígear.</i>	CPM3:LD1:31; 37;
group (v)	grúpáil, <i>v.</i>	<i>Grúpáil na daltaí ina ngirseachá agus ina mbuachaillí.</i>	CPM2:HCM:i; CPM2:SCM:iii CPM3:LD1:3; 31;
guess (v)	Tabhair buille faoi thuairim	<i>Tabhair buille faoi thuairim ar an líon leabhar atá sa bhosca.</i>	CPM3:LD1:6;
half (of a quantity)	leathchuid, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> leathchoda, <i>npl.</i> leathchodanna)	<i>Cuir dath dearg ar leathchuid den chearnóg.</i>	CPM2:HCM:i;

half hour	leathuair, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> leathuaire, <i>npl.</i> leathuaireanta)	Tá 30 bomaite i leathuair.	CPM2:HCM:ii; CPM2:ECM:ii; CPM2:SCM:ii; CPM5:LD2:53
half-metre	leathmhéadar, (<i>gs & npl.</i> leathmhéadair)	<i>Tomhais airde an tábla leis an bhata leathmhéadar.</i>	CPM3:LD1:21
half past	leath i ndiaidh,	Tá sé leath i ndiaidh a seacht.	CPM5:LD1:92
half turn	leathchasad, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> leathchasaidh, <i>npl.</i> leathchastaí)	<i>Is ionann leathchasad agus 180°.</i>	CPM2:ECM:ii; iii; CPM2:SCM:ii; iii;
halfway	leath bealaigh, <i>adj. adv.</i>	<i>Breac pointe atá leath bealaigh idir A agus B ar an ghráf.</i>	CPM2:SCM:iii; CPM6:LD3:30; CPM6:LD1:61; CPM6:LD1:89
halve	roinn ina dhá leath	<i>Roinn an chearnóg ina dhá leath le dhá thriantán a dhéanamh.</i>	CPM4:SCM:i; CPM4:ECM:i; CPM5:LD2:12; CPM5:LD2:13; CPM5:LD3:113; CPM6:LD2:12; CPM6:LD2:13; CPM6:LD1:12; CPM6:LD1:13; CPM6:LD1:16

height	airde, (<i>gs.</i> airde, <i>npl.</i> airdí)	Tá doras an tseomra ranga dhá mhéadar ar airde.	CPM2:SCM:ii CPM3:LD1:7; CPM6:LD3:9; CPM6:LD2:24; CPM6:LD1:88
hemisphere	leathsféar, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> leathsféir)	Má dhéantar trasghearradh trí lár sféir, beidh dhá leathsféar ann.	CPM3:LD1:2; 24; 25;
heptagon	heipteagán, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> heipteagáin)	Tá seacht sleasa ar heipteagán.	CPM4:HCM:i; CPM5:LD2:47; CPM5:LD3:66
hexagon	heicseagán, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> heisceagáin)	Sé sleasa atá ar an heicseagán.	CPM5:LD1:82; CPM5:LD2:44; CPM5:LD2:47; CPM5:LD3:66; CPM5:LD3:77; CPM6:LD3:75; CPM6:LD2:46; CPM6:LD2:55
hexagonal	heicseagánach, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> heicseagánacha)	Cruth heicseagánach atá ar an chíor mheala.	CPM3:LD1:25;
hexagonal grid paper	páipéar heicseagánach	Tarraing sraith triantán ar an pháipéar heicseagánach.	CPM5:LD1:83

hexagonal prism	priosma heicseagánach	Tá 2 aghaidh heicseagánacha ar an phriosma heicseagánach.	CPM5:LD2:40
hexagonal-shaped	ar chruth heicseagáin	Ar chruth heicseagáin atá na colúin i gClochán an Aifir.	CPM6:LD3:78
highest common factor	fachtóir, <i>mn.</i> coiteann is airde	Cad é an fachtóir coiteann is airde atá ag 22 agus 26?	CPM5:LD3:108
hollow	toll <i>adj.</i> (<i>pl.</i> tolla <i>comp.</i> toille)	Déan ciúb toll den líon thíos.	CPM3:LD1:54;
horizontal	cothrománach	I líne chothrománach ar an tábla a leagadh amach na cnaipí.	CPM5:LD2:11; CPM5:LD3:40
hour	uair (an chloig)	Rinne mé siúl uaire/ uair an chloig.	CPM2:ECM:ii; CPM2:SCM:ii;
how far?	cé chomh fada?	Cé chomh fada a chaith tú an tsleá?	CPM6:LD1:94
how heavy?	cén meáchan?	Cén meáchan atá sa mhála?	CPM6:LD2:68
how long?	cá fhad?	Cá fhad a chaith tú i Meiriceá?	eochairthearma ar fud CPM

how many	cá mhéad	<i>Cá mhéad bealach difriúil ar féidir sin a dhéanamh?</i>	CPM5:LD1:103
how many more x ?	cá mhéad x eile?	<i>Cá mhéad x eile atá de dhíth leis an mheá a chothromú?</i>	CPM5:LD1:102
how many times?	cá mhéad uair?	<i>Cá mhéad uair níos mó ná 8 atá 24?</i>	CPM6:LD1:7
how much cheaper is it?	cá mhéad níos saoire atá sé/sí?	<i>Cá mhéad níos saoire atá an t-úll dearg ná an t-úll glas?</i>	CPM5:LD1:20
how much does it cost?	cá mhéad a chosnaíonn sé?	<i>Cá mhéad a chosnaíonn sé carr a fháil ar cíos ar feadh seachtaine?</i>	CPM6:LD2:28
how much heavier is x than y?	cá mhéad níos troime atá x ná y?	<i>Cá mhéad níos troime atá Seán ná Séamas?</i>	CPM5:LD2:66; CPM5:LD2:69
how much in total?	cá mhéad san iomlán?	<i>Cá mhéad san iomlán a chosnaíonn na hearrai seo?</i>	CPM5:LD1:20
how much more?	cá mhéad níos mó?	<i>Cá mhéad níos mó a d'ioc Síle ná Áine ar an turas?</i>	CPM5:LD2:72; CPM6:LD2:28

hundreds boundary	teorainn na gcéadta	<i>Caithfidh na daltaí dul thar theorainn na gcéadta nuair a bhíonn míle i gceist.</i>	CPM4:SCM:ii; iii; CPM4:HCM:iii
hundreds digit	digit na gcéadta	<i>Cad é an luach atá ag digit na gcéadta in 46 392?</i>	CPM6:LD3:4
identical	comhionann, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> comhionainne, <i>pl.</i> comhionanna)	<i>Aimsigh dhá chruth chomhionanna as measc na gcruthanna seo.</i>	CPM3:LD1:25; CPM5:LD1:90; CPM6:LD2:59
identify	sainaithin, <i>v.</i> (<i>vn.</i> sainaithint)	<i>Sainaithin na huimhreachra príomha idir 1 agus 50.</i>	CPM3:LD1:3;
impossible	dodhéanta, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> dodhéanta)	<i>Tá sé dodhéanta 1 a fháil má chaitheann tú 2 dhísle.</i>	CPM6:LD1:50; CPM6:LD1:51
improper fraction	leaschodán, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> leaschodáin)	<i>Is leaschodáin iad 13/5 agus 9/2 (Déan codáin díobh).</i>	CPM5:LD1/2/3:Gluais; CPM5:LD1:30; CPM6:LD1:30
in a row (position)	ina sraith	<i>Caith an dísle 5 huaire agus scríobh na huimhreacha ina sraith.</i>	CPM6:LD1:58

in a row (sequence)	i ndiaidh a chéile	<i>Bhain Áine cúig rás i ndiaidh a chéile ar an lá spóirt.</i>	
in as many ways as you can	ina oiread bealaí/dóigheanna agus a thig leat	<i>Ríomh an freagra ina oiread bealaí/ dóigheanna agus a thig leat.</i>	CPM6:LD3:43
in order of how far (distance)	in ord an fhaid	<i>Cuir na páistí in ord an fhaid a rith siad.</i>	CPM5:LD2:36
in order of how far (time)	in ord an fhaid	<i>Cuir na páistí in ord an fhaid a chaith siad ag gabháil dá gcuid oibre.</i>	CPM5:LD2:36
in order of weight	in ord meáchain	<i>Cuir na rudaí in ord a meáchain.</i>	CPM5:LD2:36
in proportion	i gcomhréir	<i>Má bhíonn an méid plúir agus an méid uisce i gcomhréir is féidir an císte a dhéanamh go maith.</i>	CPM5:LD1:46
in turns	ar do sheal	<i>Tabhair léim chun tosaigh ar do sheal.</i>	CPM5:LD1:44; CPM5:LD3:17; CPM6:LD3:38; CPM6:LD3:68
in x time	i gceann x	<i>Tosóidh na laethanta saoire i gceann seachtaíne.</i>	CPM5:LD1:21

in your head	ó mheabhair	<i>Oibrigh amach na freagraí ó mheabhair.</i>	CPM6:LD3:23
including VAT	CBL san áireamh	<i>Oibrigh amach costas gach earra, CBL san áireamh ag 15%.</i>	CPM6:LD3:28
increase	méadaigh v. (vn. méadú)	<i>Mhéadaigh an teocht 5 chéim i rith an lae.</i>	
informal	neamhfhoirmiúil, <i>adj. (comp. & pl.</i> neamhfhoirmiúla)	<i>Úsáid modhanna neamhfhoirmiúla peann luaidhe agus páipéir leis an cheist a fhreagairt.</i>	CPM4:HCM:i CPM4:SCM:i; CP4:HCM:i; CPM6:LD1:24 \
instruction	treoir, <i>fn. (gs. treorach, npl.</i> treoracha)	<i>Lean na treoracha leis an cheist thíos a fhreagairt.</i>	CPM2:SCM:ii;
integer	slánuimhir, <i>fn. (gs. slánuimhreach,</i> <i>npl. slánuimhreacha)</i>	<i>Is uimhir nach codán í slánuimhir.</i>	CPM4:SCM:iii; CPM4:ECM:i; CPM5:LD2:36; CPM5:LD3:34; CPM5:LD3:100; CPM5:LD3:102; CPM6:LD3:6; CPM6:LD3:14; CPM6:LD1:6

interlocking (adj)	comhghlasta, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> comhghlasta)	<i>Leag amach na tíleanna comhghlasta le líon pirimide a dhéanamh.</i>	CPM6:LD3:68; CPM5:LD2:43;
interpret	léirmhínigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> léirmhíniú)	<i>Léirmhínigh na sonraí sa tábla thíos.</i>	CPM4:SCM:ii; iii; CPM4:ECM:ii; iii; CPM4:HCM:ii; iii CPM5:LD1:52
intersect	tar le chéile	<i>In eitleog, tagann an dá thrasnán le chéile go dronuilleach.</i>	CPM6:LD1:72; CPM6:LD1:73
interval	eatramh, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> eatraimh)	<i>Cuirtear eatraimh chuí ama ar an ais chothromáinach.</i>	CPM4:SCM:ii; CPM4:ECM:ii; CPM4:HCM:iii
inverse	inbhéarta, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> inbhéarta, <i>npl.</i> inbhéartaí)	<i>7 – 11 = - 4, - 4 + 11 = 7, Is é inbhéarta ‘dealaih 11 uaidh’ ná ‘Cuir 11 leis’.</i>	CPM2:ECM:iii CPM3:LD1:3; 52;
inverse operation	oibríocht inbhéartach	<i>Úsáid an oibríocht inbhéartach ar d’aireamhán le do fhreagra a sheiceáil.</i>	CPM5:LD2:12; CPM6:LD2:12; CPM6:LD2:90; CPM6:LD2:91

investigate	fiosraigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> fiosrú)	<i>Fiosraigh na cruthanna thíos lena n-airónna a shaináithint.</i>	CPM2:ECM:i; CPM2:SCM:i;iii CPM3:LD1:2; 26; CPM4:ECM:i; ii; CPM5:LD1:68
investigation	fiosrúchán, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> fiosrúcháin)	<i>Rinne páistí Rang 6 fiosrúcháin faoi leagan amach ionad siopadóireachta úr.</i>	CPM6:LD1:11
irregular	neamhrialta, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> & <i>pl.</i> neamhrialta)	<i>Ní bhíonn na sleasa ar comhfhad ar chruth neamhrialta.</i>	CPM5:LD3:67
isosceles	comhchosach, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> comhchosacha)	<i>Tá dhá shlios ar comhfhad ar an triantán comhchosach.</i>	CPM5:LD1:71; CPM6:LD1:78 CPM5:LD1/2/3:Gluais;
join up in order	ceangail in ord iad	<i>Ceangail na pointí in ord agus ainmnigh an cruth.</i>	CPM6:LD1:78
key	eochair, (<i>gs.</i> eochrach, <i>npl.</i> eochracha)	<i>Scríobh eochair don phicteagram thíos.</i>	CPM3:LD1:58-64; CPM6:LD3:55; CPM6:LD3:59
key fact	príomhfhíric <i>fn.</i> (<i>gs.</i> príomhfhírice, <i>npl.</i> príomhfhíricí)	<i>Foghlaim na príomhfhíricí do Thábla 5.</i>	CPM3:LD1:37-9;

kilogram	cileagram <i>mn</i> , (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> cileagráim)	<i>Tabhair 2 375 gram go dtí an cileagram is cóngaráí.</i>	CPM2:HCM:ii; CPM5:LD2:66; CPM6:LD2:62; CPM6:LD2:64; CPM6:LD2:65
kilometre	ciliméadar, <i>mn</i> . (<i>gs.</i> ciliméadair, <i>npl.</i> ciliméadair)	<i>Tá 3 000 méadar i dtrí chiliméadar.</i>	CPM4:HCM:i; CPM6:LD1:41
kite	eitleog, <i>fn</i> . (<i>gs.</i> eitleoige, <i>npl.</i> eitleoga)	<i>Tá 1 líne shíméadrachta ar an eitleog.</i>	CPM6:LD1:71; CPM6:LD1:73
know by heart	bheith de għlanmheabha	<i>Biodh Tábla 2 de għlanmheabha agat.</i>	CPM2:HCM:i; iii; CPM2:ECM:i; iii; CPM4:SCM:i;
known	atá ar eolas	<i>Úsáid fíricí atá ar eolas agat cheana leis an fhadhb thíos a réiteach.</i>	CPM2:HCM:i; ii; CPM2:ECM:i; CPM2:SCM:i CPM3:LD1:2; CPM4:SCM:i; ii; CPM4:ECM:i;
label (v)	lipéadaigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> lipéadú)	<i>Lipéadaigh na haiseanna ar an ghraf thíos.</i>	CPM3:LD1:63; CPM5:LD1:76; CPM5:LD2:52; CPM6:LD3:71
last (sequence)	deireanach (pl. deireanacha)	<i>Cad é an uimhir dheireanach sa seicheamh?</i>	

last (of day/week/ month)	seo caite/ seo a chuaigh thart	<i>Cad é an t-am ar imigh tú Dé Luain seo caite/ seo a chuaigh thart?</i>	
last year	anuraidh	<i>Chuaigh an rang ar thuras Gaeltachta anuraidh.</i>	
least common	is neamhchoitianta	<i>Caith an dísle 100 uair agus scríobh an scór is neamhchoitianta.</i>	CPM5:LD1:53
least number	an líon is lú	<i>Cad é an líon is lú bonn atá de dhíth le go mbeidh £1.27 agat?</i>	CPM5:LD2:42; CPM6:LD2:67
left (adv)	ar clé, <i>adv.</i>	<i>Cas 90 céim ar clé agus amharc siar ó dheas.</i>	CPM2:SCM:ii; iii;

length	fad, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> faid)	<i>Tomhais fad an tseomra ranga.</i>	CPM2:HCM:i; CPM2:ECM:i; CPM2:SCM:i CPM3:LD1:2; 7; 19-22; CPM4:ECM:ii; CPM5:LD1/2/3: Gluais; CPM5:LD3:104; CPM6:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD1:54; CPM6:LD1:55; CPM6:LD1:89; CPM6:LD1:90; CPM6:LD1:94; CPM6:LD1:95; CPM6:LD1:102
likelihood	dóchúlacht, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> dóchúlachta, <i>npl.</i> dóchúlachtaí)	<i>Cad é an dóchúlacht go bhfaighidh tú 6 má chaitheann tú dísle 1-6?</i>	CPM5:LD1:50
likely	dóchúil/dócha (<i>pl.</i> dóchúla/dócha <i>comp.</i> dóchúla/dóichí)	<i>Scriobh 'dóchúil' san áit cheart ar an scála dóchúlachta.</i>	CPM6:LD1:50; CPM6:LD1:51
line bar chart	barrachairt líneach	<i>Cuir na sonraí san áit chuí ar an bharrachairt líneach.</i>	CPM5:LD1:52; CPM5:LD3:51; CPM5:LD3:59

line graph	líneghraf, (gs. líneghraif, <i>npl.</i> líneghraif)	Úsáid na sonraí sa tábla thíos le líneghraf a tharraingt.	CPM5:LD2:71; CPM5:LD2:73; CPM5:LD3:53; CPM5:LD3:59; CPM6:LD2:70; CPM6:LD2:71; CPM6:LD2:74
line of symmetry	líne shiméadrachta	<i>An bhfuil líne shiméadrachta ag an chruth?</i>	CPM4:SCM:ii; CPM4:ECM:ii; CPM4:HCM:ii; CPM6:LD1:68; CPM6:LD1:70; CPM6:LD1:84
line symmetry	siméadracht líne	<i>Cé acu de na cruthanna thíos ina bhfuil siméadracht líne?</i>	CPM2:HCM:ii; CPM2:ECM:iii;

litre	lítéar, mn. (gs. & npl. lítir)	<i>Is ionann lítear agus 1.76 pionta.</i>	CPM2:HCM:iii; CPM2:SCM:iii; CPM4:SCM:iii; CPM4:ECM:iii; CPM4:HCM:iii; CPM5:LD2:75; CPM5:LD3:86; CPM5:LD3:87; CPM5:LD3:88; CPM6:LD3:93;:LD3:92; CPM6:LD3:94; CPM6:LD2:74; CPM6:LD1:40
long	ar fhad	<i>Tá an balla 3m ar fhad.</i>	CPM6:LD1:91
long division	roinnt fhada	<i>Úsáid roinnt fhada leis an fhadhb thíos a réiteach.</i>	CPM6:LD1/2/3:Gluais
long multiplication	iolrú fada	<i>Úsáid iolrú fada le 35×27 a oibriú amach.</i>	CPM6:LD1/2/3:Gluais
lowest common multiple	iolraí coiteann is ísle	<i>Cad é an t-iolraí coiteann is ísle ag 9 agus 13?</i>	CPM6:LD2:98; CPM6:LD2:99

mass	mais, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> maise)	<i>Úsáid an trealamh cui le mais an leabhair a thomhas.</i>	CPM2:ECM:ii; CPM2:SCM:ii; CPM5:LD1/2/3:Gluais; CPM5:LD2:62;
match (v)	meaitseáil, <i>v.</i> (<i>vn.</i> meaitseáil)	<i>Meaitseáil an freagra leis an phictiúr cheart.</i>	CPM2:SCM:ii CPM3:LD1:36; 49;
mathematical	matamaitice <i>gs. as adj.</i> (<i>pl.</i> matamaitice)	<i>Réitigh na fadhbanna matamaitice thíos.</i>	CPM2:HCM:i; ii; iii;
mean	meán, <i>mn.</i> (<i>gs. & npl.</i> meáin)	<i>Ríomh meán na bpraghsanna atá ar na hearraí sa liosta thíos.</i>	CPM6:LD1:62; CPM6:LD1:63; CPM6:LD1:64; CPM6:LD1:65
measure (v)	tomhais, <i>v</i> (<i>vn.</i> tomhas)	<i>Tomhais an toilleadh atá sa chrúiscín sa léaráid thíos.</i>	Eochairthéarma ar fud CPM
measure <i>x</i> to the nearest <i>y</i>	tomhais <i>x</i> go dtí an <i>y</i> is cóngaraí	<i>Tomhais an balla go dtí an centiméadar is cóngaraí.</i>	CPM5:LD1:84
measurement	tomhas, <i>mn.</i> (<i>gs. & npl.</i> tomhais)	<i>Cén difríocht atá idir do mheastachán féin agus an tomhas cruinn.</i>	CPM2:HCM:i; ii; iii; CPM2:ECM:iii; CPM2:SCM:iii CPM3:LD1:2; 21; CPM4:SCM:iii; CPM4:ECM:iii;

measuring equipment	trealamh tomhais	Úsáid an trealamh tomhais is cuí leis an toilleadh a obríú amach.	CPM3:LD1:2; CPM4:ECM:i; CPM4:HCM:iii
median	airmheán, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> airmheáin)	Faigh airmheán na n-uimhreacha seo.	CPM6:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD1:60; CPM6:LD1:61; CPM6:LD1:62; CPM6:LD1:63; CPM6:LD1:64; CPM6:LD1:65
medium (size)	meánmhéid, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> meánmhéide)	Is léine mheánmhéide í.	CPM3:LD1:23;
mental calculation	áireamh ó mheabhair	Úsáid áireamh ó mheabhair leis an fhadhb a réiteach.	CPM2:HCM:i; CPM2:ECM:i; CPM2:SCM:i; ii CPM3:LD1:2; 3; CPM4:ECM:i;
method	modh, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> modha, <i>npl.</i> modhanna)	Úsáid an modh cuí leis an fhadhb thíos a réiteach.	CPM3:LD1:2; 26; 48; CPM4:ECM:ii; CPM5:LD2:20; CPM6:LD1:6; CPM6:LD1:17
method of calculating	modh ríofa	Úsáid an modh ríofa cuí i ngach ceist thíos.	CPM6:LD3:28

method of recording	modh cláraithe	Úsáid an modh cláraithe cuí le torthaí an tsuirbhé a léiriú.	CPM6:LD3:22; CPM6:LD3:24
method of working	modh oibre	<i>Cuir síos ar an mhodh oibre a d'úsáid tú leis an cheist thuas a fhreagairt.</i>	CPM6:LD3:104
metre	méadar, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> méadair)	Tá mile méadar i gciliméadar.	CPM4:ECM:ii ; CPM4:HCM:i; CPM5:LD3:105; CPM6:LD2:70; CPM6:LD1:90; CPM6:LD1:42; CPM6:LD1:104
metric	méadrach, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> méadraí, <i>pl.</i> méadracha)	<i>Is é an córas méadrach is mó a bhíonn in úsáid sa mhatamaitic.</i>	CPM6:LD2:66
midday	meán lae	<i>Is ionann mean lae agus 12pm.</i>	
midnight	meán oíche	<i>Beidh Aifreann Oíche Nollag ag tosú ar an mheán oíche.</i>	
midpoint	lárphointe <i>mn.</i> (<i>gs.</i> lárphointe, <i>npl.</i> lárphointí)	<i>Ar líne AB, cá mhéad ceintiméadar ó A go dtí an lárphointe?</i>	CPM6:LD3:75; CPM6:LD1:82; CPM6:LD1:89

millilitre	millilitear, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> millilitir)	<i>Is é ml an giorrúchán ar mhillilitar.</i>	CPM5:LD3:86; CPM5:LD3:87; CPM5:LD3:88; CPM5:LD3:89
millimetre	milliméadar, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> milliméadair)	<i>An míliú cuid de mhéadar é an milliméadar.</i>	CPM4:ECM:i ; CPM4:HCM:i; CPM6:LD1:41; CPM6:LD1:82; CPM6:LD1:83
million	milliún, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> milliúin)	<i>Tá míle míle i milliún.</i>	CPM6:LD3:4
minus	lúide, <i>adj.</i>	<i>Cad é 24 lúide 13?</i>	CPM3:LD1:10;
minute	bomaite, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> bomaite, <i>npl.</i> bomaití). nóiméad, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> nóiméid)	<i>Tá seasca soicind i mbomaite/nóiméad.</i>	CPM4:SCM:ii; CPM4:HCM:i; CPM6:LD3:87; CPM6:LD2:101
minute timer (egg timer)	amadóir bomaite	<i>Úsáid amadóir bomaite le súil a choinneáil ar fhad an chluiche.</i>	CPM5:LD1:23; CPM6:LD2:12; CPM6:LD1:13
mirror line	líne scátháin	<i>Léiríonn an líne scátháin siméadracht fhrithchaiteach i gCruth A.</i>	CPM4:SCM:iii; CPM4:ECM:iii; CPM4:HCM:iii; CPM5:LD3:70; CPM6:LD3:66; CPM6:LD3:67;

mixed number	uimhir mheaschta	<i>Athraíonn an leaschodán 9/6 ina uimhir mheaschta, 1½ .</i>	CPM4:SCM:i; CPM4:HCM:i; CPM5:LD1:30; CPM5:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD2:22; CPM6:LD1:30
mixed units	aonaid mheaschta	<i>Scríobh na haonaid mheaschta 1l 330ml ina lítr.</i>	CPM4:SCM:iii; CPM4:ECM:iii; CPM4:HCM:iii
modal class	aicme mhódúil	<i>Is í an aicme mhódúil an aicme ina bhfuil an mód.</i>	CPM6:LD3:61; CPM6:LD3:62; CPM6:LD3:63; CPM6:LD3:64; CPM6:LD3:65; CPM6:LD1:58
mode	mód, <i>mn.</i> (<i>gs & npl.</i> móid)	<i>Is é an mód an luach ag a bhfuil an mhinicíocht is airde.</i>	CPM5:LD1:52; CPM5:LD1/2/3:Gluais; CPM5:LD3:56; CPM5:LD3:57; CPM5:LD3:58; CPM5:LD3:59;
money calculation	áireamh airgid	<i>Is áireamh airgid é £1.79 + £0.46.</i>	CPM4:ECM:ii ; CPM4:HCM:iii

monthly payment	íocaíocht mhíosúil	<i>Cheannaigh mé teilifísean ar £600. Leis an íocaíocht mhíosúil a oibriú amach roinn £600 ar 12.</i>	CPM6:LD3:29
more (when adding to or increasing quantities)	tuilleadh, <i>mn.</i> (<i>gs.tuillidh</i>)	<i>Chuir Máire tuilleadh uisce isteach sa chrúiscín.</i>	
more (when comparing quantities)	níos mó/is mó	<i>Tá níos mó airgid ag Seán ná atá ag Liam/ Is mó an t-airgead atá ag Seán ná atá ag Liam.</i>	
more than (time)	níos faide ná	<i>Maireann an clár níos faide ná sé huairé an chloig.</i>	CPM6:LD1:54; CPM6:LD1:55
more than (quantity of units of time)	níos mó ná	<i>Oibríonn sé níos mó ná ocht n-uaire an chloig.</i>	CPM4:SCM:ii; CPM4:HCM:ii; CPM5:LD1:93; CPM5:LD1:105; CPM6:LD3:52; CPM6:LD1:42
most (greatest amount)	an líon is mó	<i>Cén baile a bhfuil an líon is mó daoine ann?</i>	CPM6:LD1:54; CPM6:LD1:55; CPM6:LD1:56; CPM6:LD1:57

most appropriate method	an modh is cuí	<i>Úsáid an modh is cuí le freagra na ceiste a fháil.</i>	CPM5:LD2:29
most common	is coitianta	<i>Cad é an scór is coitianta a caitheadh ar an dísle de réir an ghraif?</i>	CPM5:LD1:53
movement	gluaiseacht, <i>fn.</i> (gs. gluaiseachta, <i>npl.</i> gluaiseachtaí,)	<i>Scríobh ríomhchlár gluaiseachta don ProBot le cearnóg a dhéanamh.</i>	CPM3:LD1:2;3;
multiple	iolraí, <i>mn.</i> (gs. iolraí, <i>npl.</i> iolraithe)	<i>Ciorcláigh na huimhreacha thíos ar iolraithe de 10 iad.</i>	CPM5:LD1:97; CPM5:LD2:78 CPM2:HCM:i; ii; iii; CPM2:ECM:i; CPM2:SCM:i CPM3:LD1:2; 3; 43;
multiplication	iolrú, <i>mn.</i> (gs. iolraithe)	<i>Is féidir iolrú a úsáid le hachar dronuilleoige a fháil.</i>	eochairthéarma ar fud CPM
multiplication calculation	áireamh/ríomh iolraithe	<i>Úsáid áireamh iolraithe leis an fhadhba a réiteach.</i>	CPM6:LD3:5
multiplication fact	fíric iolraithe	<i>Scríobh na fíricí iolraithe do na tacair i ngach pictiúr.</i>	CPM5:LD1:108; CPM5:LD1:111; CPM5:LD2:98; CPM6:LD2:99

multiplication number sentence	abairt uimhris	<i>Scriobh abairt uimhris iolraithe do 4, 2 agus 8.</i>	CPM5:LD3:107
multiplication table	tábla iolraithe	<i>Aimsigh an earráid a rinneadh d'aonturas sa tábla iolraithe thíos.</i>	CPM6:LD2:70; CPM6:LD2:71
multiply	iolraigh, v. (vn. iolrú)	<i>iolraigh 10 faoi 3.</i>	eochairthéarma ar fud CPM
name	ainmnigh, v. (vn. ainmniú).	<i>Ainmnigh an duine is airde ar an ghráf.</i>	
narrow	cúng, adj. (comp. cúinge, pl. cúnga). <i>caol, adj. (comp. caoile, pl. caola)</i>	<i>Tá an halla iontach caol/cúng.</i>	
near	cóngarach, adj. (comp. cóngaraí, pl. cóngaracha)	<i>Scriobh na huimhreacha seo ceart go dtí an 10 is cóngaraí.</i>	CPM3:LD1:54; CPM3:LD1:59; CPM3:LD1:64; CPM4:SCM:ii; CPM4:SCM:iii; CPM4:ECM:ii;

near double	gardhúbailt, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> gardhúbailte, <i>npl.</i> gardhúbailtí)	<i>Aimsigh na gardhúbailtí leis an cheist a fhreagairt.</i>	CPM4:ECM iii; CPM4:HCM:ii; CPM5:LD3:19; CPM6:LD3:13 CPM3:LD1:54; CPM3:LD1:59; CPM3:LD1:64; CPM4:SCM:ii; CPM4:SCM:iii; CPM4:ECM:ii; CPM4:ECM iii; CPM4:HCM:ii; CPM5:LD3:19; CPM6:LD3:13
near multiple	gariolraí, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> gariolraí, <i>npl.</i> gariolraighe)	<i>Aimsigh na gariolraighe leis an cheist seo a fhreagairt.</i>	CPM5:LD2:79
nearly	beagnach, <i>adv.</i> chóir a bheith	<i>Bhí an crúiscín lítir beagnach/chóir a bheith lán. Bhí 900 ml ann.</i>	CPM2:HCM:ii;
negative integer	slánuimhir dhiúltach (<i>gs.</i> slánuimhreach diúltai <i>gpl.</i> slánuimhreacha diúltacha)	<i>Is slánuimhir dhiúltach é -4.</i>	CPM6:LD2:6; CPM6:LD2:8

negative number	uimhir dhiúltach	<i>Is uimhreacha diúltacha iad na huimhreacha atá níos lú ná 0.</i>	CPM5:LD1/2/3:Gluais;
net (of shape)	líontán, <i>mn.</i> (gs. líontáin, <i>npl.</i> líontáin)	<i>Cé acu de na líontáin seo a dhéanfaidh ciúb?</i>	CPM4:SCM:ii; CPM4:ECM:ii; CPM4:HCM:ii;
never	riamh, <i>adv.</i> choíche, <i>adv.</i> in am ar bith	<i>Ní thrasnaíonn dhá líne chomhthreomhara a chéile riamh.</i> <i>Ní thrasnóidh dhá líne chomhthreomhara a chéile choíche.</i> <i>Ní chuireann tú na deicheanna le chéile ag an túis in am ar bith.</i>	
next	an chéad... eile .... seo chugainn	<i>Cad é an chéad uimhir eile sa phatrún seo?</i> <i>Cén lá ar a mbeidh do bhreithlá an bhliain (etc.) seo chugainn?</i>	

next to	taobh le	Tá 7 taobh le 9 sa seicheamh seo.... 3, 5, 7, 9...	
night	oíche, <i>fn.</i> (<i>gs.oíche, npl. oícheanta</i>)	<i>D'fhan mé thar oíche ag mo chara I ndiaidh na cóisire.</i>	
night after the next	an oíche anóirthear	<i>Beidh coirm cheoil sa scoil san oíche anóirthear.</i>	
noon	nóin, <i>fn.</i> (<i>gs. nóna, npl. nóntha</i>)	<i>Roimh nóin a bhíonn an ceacht matamaítice againn de ghnáth.</i>	
notation	nodaireacht, <i>fn.</i> (<i>gs. nodaireachta</i>)	<i>Tá na codáin scríofa i nodaireacht dheachúlach.</i>	
note	nóta, <i>mn.</i> (<i>gs. nóta, npl. nótaí</i>)	<i>D'íoc sé as an bhréagán le nóta deich bpunt.</i>	
nought	náid, <i>fn.</i> (<i>gs náide, npl. náideanna</i>)	<i>Bíonn náid ag an deireadh nuair a iolraítear slánuimhir faoi 10.</i>	CPM3:LD1:5;
now	anois, <i>adv.</i>	<i>Cá mhéad mirlín atá fágtha sa phróca anois?</i>	

number	uimhir, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> uimhreach, <i>npl.</i> uimhreacha)	<i>Cad é an uimhir is mó a bhfuil dhá dhigit inti?</i>	
number (concept)	uimhreas, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> uimhris)	<i>Baineann na ceithre oibríocht, suimiú (+), dealú (-), iolrú (x) agus roinnt (÷) leis an uimhreas.</i>	
number (quantity)	líon <i>mn. m.sh.</i> an líon faobhar srl.	<i>Is ionann an líon faobhar atá ar chiúb agus atá ar chiúbóideach.</i>	
number bond	uimhircnasc, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> uimhircnasc, <i>npl.</i> uimhircnasc).	<i>An bhfuil na huimhircnasc go dtí 10 ar eolas agat?</i>	
number card	uimhircárta <i>mn.</i> (<i>gs.</i> uimhircárta, <i>npl.</i> uimhircártaí).	<i>Imreoidim cluiche suimithe leis na huimhircártaí.</i>	CPM5:LD1:23; CPM5:LD2:13; CPM5:LD2:21; CPM6:LD2:19; CPM6:LD1:13; CPM6:LD1:17
number equation	cothromóid uimhris	<i>Is cothromóid uimhris é $4+3 = 7$.</i>	CPM6:LD3:112

number fact	fíric uimhris	<i>An dtig leat ceist a bhunú ar an fhíric uimhris seo? 8 x 4 = 32.</i>	CPM2:HCM:i; ii; iii; CPM2:ECM:ii CPM2:SCM:i CPM3:LD1:8; 37; CPM4:SCM:ii; iii; CPM4:ECM:i; CPM5:LD1:26; CPM5:LD1:109; CPM6:LD1:16; CPM6:LD1:17
number fan	fean uimhreacha (<i>npl. feananna uimhreacha</i>)	<i>Úsáid na feananna uimhreacha a rinne tú leis an áireamh thíos a obriú amach.</i>	
number grid	eangach uimhreacha. (<i>npl. eangacha uimhreacha</i>)	<i>Cén uimhir atá ar iarraidh ar an eangach uimhreacha?</i>	
number line	uimhirlíne <i>fn</i> , (<i>gs uimhirlíne. npl uimhirlínte.</i>).	<i>Bain úsáid as an uimhirlíne agus tú ag cuntas ar aghaidh</i>	CPM5:LD2:37' CPM5:LD2:81; CPM5:LD3:31; CPM5:LD3:33
number machine	meaisín uimhreacha, inneall uimhreacha, (<i>npl. meaisíní/innill uimhreacha</i>)	<i>Cad é an uimhir a thiocfaidh amach as an mheaisín uimhreacha seo?</i>	
number pair	péire uimhris (<i>npl. péirí uimhris</i>)	<i>Aimsigh péirí uimhris atá cothrom le 10.</i>	CPM4:SCM:ii;

number pattern	patrún uimhreacha, (<i>npl.</i> patrúin uimhreacha)	<i>Aimsigh an ceann corr i ngach patrún uimhreacha thíos.</i>	CPM5:LD3:114
number problem	fadhb uimhris, (<i>npl.</i> fadhbanna uimhris)	<i>Cum fadhb uimhris ag úsáid 1, 5, 7.</i>	CPM6:LD2:93
number sentence	abairt uimhris, (<i>npl.</i> abairtí uimhris)	<i>Scríobh abairt uimhris bunaithe ar na huimhreacha seo: 3, 6, 9.</i>	CPM2:HCM:i; CPM2:ECM:i CPM2:SCM:i; CPM3:LD1:36; 44; CPM5:LD2:14; CPM5:LD2:15; CPM5:LD2:96; CPM6:LD1:115
number sequence	seicheamh uimhreacha, (<i>npl.</i> seichimh uimhreacha).	<i>Cad é an chéad uimhir eile sa seicheamh uimhreacha seo?</i>	CPM2:HCM:i; ii; iii; CPM2:ECM:ii CPM2:SCM:ii CPM3:LD1:3:33-4; CPM4:SCM:i; ii; iii; CPM4:ECM:i; CPM5:LD3:115; CPM5:LD1:106; CPM5:LD3:112; CPM6:LD3:115; CPM6:LD1:112
number square	cearnóg uimhreacha (<i>npl.</i> cearnóga uimhreacha)	<i>Guardaigh an uimhir 43 sa cheathrú sraith den chearnóg uimhreacha .</i>	CPM6:LD1:11

number statement	ráiteas uimhris (<i>npl.</i> ráitis uimhris)	<i>Cum ráiteas uimhris leis an uimhir 99.</i>	
number story	uimhirscéal <i>mn.</i> (<i>npl.</i> uimhirscéalta)	<i>Is ionann uimhirscéal agus suim, m.sh. 7 - 2 = 5 nó 5 + 2 = 7.</i>	
numbered	uimhrithe, <i>v. adj.</i>	<i>Tá na ceisteanna uimhrithe óna haon go dtí a deich.</i>	CPM4:SCM:i; CPM4:ECM:i; CPM6:LD3:85
numeral	uimhir, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> uimhreach, <i>npl.</i> uimhreacha) figiúr, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> figiúir, <i>npl.</i> figiúirí)	<i>Scríobh an uimhir seo i bhfigiúirí.</i>	
numerator	uimhreoir, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> uimhreora, <i>npl.</i> uimhreoirí)	<i>lolraigh an t-uimhreoir agus an t-ainmneoir faoina 2.</i>	CPM5:LD1:30; CPM6:LD2:37;
numerical	uimhriúil, <i>adj</i> (<i>pl.</i> uimhriúla)	<i>Úsáideann eolaithe sonraí uimhriúla i bhfiosrúcháin.</i>	CPM3:LD1:3; 56-64;
o' clock	a chlog.	<i>Tháinig na páistí isteach ón chlós ar a dó a chlog.</i>	
object	rud, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> ruda, <i>npl.</i> rudaí)	<i>Aimsigh 2 rud sa seomra ranga a bhfuil cruth ciúbach orthu.</i>	CPM2:HCM:i; iii; CPM2:ECM:ii;

objective	cuspóir, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> cuspóra, <i>npl.</i> cuspóirí)	<i>Is é cuspóir an cheachta seo go n-aithneoidh na páistí uimhirnaisc go dtí 10.</i>	CPM2:HCM:i; CPM2:ECM:i;
obtuse angle	maoluillinn, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> maoluillinne, <i>npl.</i> maoluillinneacha)	<i>Tugtar maoluillinn ar uillinn atá níos mó ná 90° ach níos lú na 180°.</i>	CPM5:LD2:48; CPM5:LD2:49; CPM5:LD2:53
octagon	ochtagán, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> ochtagáin)	<i>Tá ocht sios ar an ochtagán.</i>	CPM5:LD1:82; CPM5:LD2:44; CPM5:LD2:47; CPM5:LD2:50; CPM5:LD3:66; CPM6:LD2:101; CPM6:LD1:85
octagonal	ochtagánach, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> ochtagánacha)		
octahedron	ochtaihéadrán, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> ochtaíhéadráin)	<i>Tá ocht aghaidh ar an ochtaíhéadrán.</i>	CPM5:LD2:40; CPM6:LD2:43
odd	corr, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> corra)	<i>Cé acu corr nó réidh atá na huimhreacha seo: 3, 5, 7?</i>	CPM3:LD1:34-5; CPM5:LD3:111; CPM6:LD2:91
odd factors	fachtóirí corra.	<i>Níl ach fachtóirí corra ag an uimhir 15</i>	CPM5:LD3:109

odd number	corruimhir, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> corruimhreach, <i>npl.</i> corruimhreacha)	<i>Is corruimhir é a seacht.</i>	CPM2:SCM:ii; iii CPM3:LD1:34; CPM5:LD3:110; CPM6:LD3:52; CPM6:LD3:111; CPM6:LD2:96; CPM6:LD1:50; CPM6:LD1:51
often	go minic, <i>adv.</i>	<i>De réir an ghraif ní fheictear an t-iora rua go minic.</i>	
old	sean, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> sine)	<i>Cé hé an duine is sine sa rang?</i>	
once	uair amháin	<i>Níor léim Pól ach uair amháin le linn an chluiche.</i>	
operation	oibríocht, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> oibríochta, <i>npl.</i> oibríochtaí)	<i>Úsáid na 4 oibríocht leis an cheist seo a fhreagairt.</i>	CPM2:HCM:i; ii; CPM2:ECM:ii CPM2:SCM:i; CPM4:ECM:i; CPM6:LD1:7
opposite	os comhair, <i>prep.</i> urchomhaireach, <i>adj.</i>	<i>Tá Seán ina shuí os comhair an dorais.</i> <i>Sa dronuilleog tá na sleasa urchomhaireacha ar comhfhad.</i>	CPM6:LD3:75

orally	ó bhéal, <i>adv.</i>	<i>Tabharfaidh na páistí na freagraí ó bhéal sa scrúdú mata.</i>	CPM3:LD1:2; 26;
order (noun)	ord, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> oird)	<i>Seo iad na páistí in ord airde ag tosú leis an pháiste is airde.</i>	
order (verb)	cuir in ord, <i>v.</i>	<i>Chuir mé na huimhreacha in ord ag tosú leis an uimhir is lu.</i>	
ordinal/ordinal number	orduimhir, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> orduimhreach, orduimhreacha).	<i>Is orduimhreacha iad céad, dara, tríú.</i>	CPM5:LD1/2/3:Gluais CPM2:HCM:ii; CPM2:ECM:i;
organise	eagraigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> eagrú)	<i>Eagraigh an t-eolas a bhailigh muid sa suirbhé i bhfoirm graif.</i>	CPM3:LD1:2; 26; CPM3:LD1:2; 26;
ounce	unsa, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> unsa, <i>npl.</i> unsaí)	<i>Is ionann unsa 28.35 gram.</i>	CPM6:LD2:66
outcome	toradh, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> toraidh, <i>npl.</i> torthai)	<i>Léiríonn an tábla thíos toradh an turgnaimh a rinne muid sa rang ar maidin.</i>	CPM6:LD2:96
output	aschur, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> aschurtha).	<i>Scríobh an t-aschur san áit cheart ar an inneall feidhme seo.</i>	

over	os cionn, <i>prep.</i> thart, <i>adv.</i>	Tá an trasnán 2.5m os cionn an talaimh. <i>Maireann an cluiche uair an chloig. Má thosaíonn sé ar a dó, cén t-am a mbeidh sé thart?</i>	
overlap	forluí, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> forluí).	<i>Is minic a tharlaíonn forluí agus muid ag teisliú cruthanna.</i>	CPM5:LD3:77; CPM6:LD1:78
pair	péire, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> péire, <i>npl.</i> péirí)	<i>Scríobhaimid comhordanáidí ina bpéirí i gcónaí, m.sh. (2, -4).</i>	CPM5:LD1:113; CPM5:LD2:50; CPM5:LD2:80; CPM5:LD3:98; CPM6:LD3:61; CPM6:LD3:103; CPM6:LD2:13; CPM6:LD2:87; CPM6:LD2:105; CPM6:LD1:7; CPM6:LD1:52; CPM6:LD1:67

parallel	comhthreomhar, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> comhthreomhara)	<i>Is ionann línte comhthreomhara agus línte nach dtrasnóidh a chéile go deo.</i>	CPM4:SCM:iii; CPM4:ECM:iii; CPM4:HCM:iii; CPM5:LD1/2/3: Gluais; CPM5:LD2:45; CPM5:LD3:70; CPM6:LD1/2/3: Gluais; CPM6:LD3:66; CPM6:LD3:68; CPM6:LD3:70; CPM6:LD2:43; CPM6:LD1:67; CPM6:LD1:82
parallelogram	comhthreomharán, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> comhthreomharáin)	<i>Cé acu de na cruthanna seo ar comhthreomharáin iad? Dronuilleog, rombas, triantán agus cearnóg.</i>	CPM6:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD3:79; CPM6:LD2:46; CPM6:LD2:47; CPM6:LD1:68; CPM6:LD1:69; CPM6:LD1:70; CPM6:LD1:73; CPM6:LD1:74; CPM6:LD1:83
part	cuid, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> coda, <i>npl.</i> codanna)	<i>Gearrann an dá thrasnán sa chearnóg an cruth ina cheithre chuid chothroma.</i>	CPM3:LD1:3; 47-50; CPM4:SCM:i;

partition	scar ar, v. (vn. scaradh)	<i>Scar na deicheanna ar na haonaid leis an cheist seo a fhreagairt.</i>	CPM5:LD2:20 CPM2:HCM:iii; CPM2:ECM:ii CPM2:SCM:i; iii; CPM4:SCM:ii; iii; CPM4:ECM:ii; CPM4:HCM:ii; CPM5:LD1:17; CPM5:LD2:20; CPM6:LD3:15; CPM6:LD2:18; CPM6:LD1:96; CPM6:LD1:97
------------------	---------------------------	--	--

pattern	patrún, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> patrúin)	<i>Tarraing an chéad chruth eile le cur leis an phatrún atá ann go dtí seo.</i>	CPM2:HCM:i; ii; iii; CPM2:ECM:i; ii CPM2:SCM:i; ii; iii CPM3:LD1:3; 8; 26; 44; CPM4:SCM:i; ii; iii; CPM4:ECM:ii; CPM5:LD1:109; CPM5:LD3:69; CPM5:LD3:114; CPM5:LD3:115; CPM6:LD3:77; CPM6:LD3:80; CPM6:LD3:82; CPM6:LD2:41; CPM6:LD2:49; CPM6:LD2:57; CPM6:LD1:46; CPM6:LD1:47; CPM6:LD1:109
pay	íoc, <i>v.</i> (<i>vn.</i> íoc)	<i>Má d'íoc Máire bille £7.93 i mbialann le nóta deich bpunt, cad é an briseadh a fuair sí?</i>	
pegboard	pionnachlár, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> pionnachláir)	<i>Déan cruthanna 2T ar an phionnachlár leis na bandaí leaisteacha.</i>	CPM3:LD1:54; CPM4:HCM:iii; CPM5:LD1:111

penny	pingin, <i>fn.</i> (<i>gs & used with numerals</i> pingine, <i>npl.</i> pinginí)	<i>Cheannaigh Pól dhá mhilseán ar thrí pingine an ceann. Cá mhéad a chaith sé ar fad?</i>	
pentagon	peinteagán, <i>mn.</i> (<i>gs. & npl.</i> peinteagáin)	<i>Tá cúig shlios ar an pheinteagán.</i>	CPM4:ECM:ii; CPM5:LD2:47; CPM5:LD3:66; CPM6:LD2:55; CPM6:LD2:61; CPM6:LD1:85
pentomino	peinteamanó, <i>mn.</i> (<i>gs. peinteamanó, npl.</i> peinteamanónna)	<i>Déanaimid peinteamanó as cúig chearnóg chothromha agus iad taobh le taobh.</i>	CPM5:LD3:75
per cent	faoin chéad	<i>Aimsigh deich faoin chéad de gach uimhir acu seo: 100, 150, 190.</i>	CPM5:LD3:41
percentage	céatadán, <i>mn.</i> (<i>gs. & npl.</i> céatadáin)	<i>Scríobh $\frac{1}{4}$ mar chéatadán.</i>	CPM5:LD1:40; CPM5:LD1/2/3:Gluais; CPM5:LD3:44; CPM5:LD3:45; CPM5:LD3:49; CPM6:LD1/2/3:

perimeter	imlíne, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> imlíne, <i>npl.</i> imlínte)	<i>Déan meastachán ar imlíne an halla agus ansin tomhais go beacht í.</i>	CPM4:SCM:ii; CPM4:ECM:ii; CPM5:LD2:57; CPM6:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD2:59; CPM6:LD1:80; CPM6:LD1:81; CPM6:LD1:82
perpendicular	ingearach, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> ingearacha)	<i>Bíonn an y-ais ingearach leis an x-ais ar ghraf.</i>	CPM6:LD1:66
perpendicular (to)	ingearach (le)	<i>Tá na línte cóngaracha i ndronuilleog ingearach lena chéile.</i>	CPM4:SCM:iii; CPM4:ECM:iii; CPM4:HCM:iii; CPM5:LD2:45; CPM5:LD3:70; CPM6:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD3:66; CPM6:LD3:68; CPM6:LD3:70
pictogram	picteagram, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> picteagraim) AMPERSAND	<i>Léirigh na páistí torthaí an tsuirbhé ar phicteagram.</i>	CPM2:HCM:ii; CPM2:ECM:iii CPM2:SCM:ii; iii CPM3:LD1:3; 58-64; CPM4:SCM:ii; CPM4:ECM:ii; CPM4:HCM:ii

pie chart	píchart, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> pícharte, <i>npl.</i> pícharteacha)	<i>Léiríonn an phíchart torthaí an fhiosrúcháin ar dhath gruaige.</i>	CPM6:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD3:55; CPM6:LD3:57; CPM6:LD3:58; CPM6:LD3:59; CPM6:LD3:64
pint	pionta, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> pionta, <i>npl.</i> piontaí)	<i>Is ionann pionta agus 568 ml.</i>	CPM5:LD3:93; CPM6:LD3:93
place holder	ionadchoinneálaí, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> ionadchoinneálái, <i>npl.</i> ionadchoinneálaithe)	<i>San uimhir 507, is í an náid an t-ionadchoinneálaí.</i>	CPM2:SCM:i; iii;
place value	ionadluach, <i>mn.</i>	<i>Caithfidh tú bheith eolach ar ionadluach agus tú ag gabháil don mhatamaitic.</i>	CPM2:HCM:i; ii; iii; CPM2:ECM:i; iii CPM2:SCM:i; CPM4:SCM:ii; iii; CPM4:ECM:i; CPM5:LD1/2/3:Gluais; CPM5:LD3:18; CPM5:LD3:19; CPM5:LD3:96; CPM5:LD3:98; CPM6:LD3:13; CPM6:LD2:4; CPM6:LD2:5; CPM6:LD2:14; CPM6:LD2:86; CPM6:LD1:4; CPM6:LD1:5

plane	plána, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> plána, <i>npl.</i> plánai)	<i>Is ionann plána agus dromchla cothrom.</i>	CPM6:LD1/2/3:Gluais
plot	marcáil/breac, <i>v.</i> (<i>vn.</i> marcáil/breacadh)	<i>Marcáil/breac na pointí ar an ghraf seo.</i>	CPM5:LD1:76;
plus	móide (<i>comp of mór combined with de</i>)	A sé móide a haon déag, sin a seacht déag.	CPM3:LD1:9; CPM5:LD2:41
point	pointe, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> pointe <i>npl.</i> pointí)	<i>Ceangail na pointí seo lena chéile leis an chruth a léiriú.</i>	CPM4:SCM:i; CPM4:ECM:i; CPM6:LD3:68
polygon	polagán, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> polagáin)	<i>Tugaimid polagán ar chuth a bhfuil ar a laghad trí shlios air.</i>	CPM4:SCM:ii; CPM4:ECM:ii; CPM4:HCM:ii; CPM5:LD1:82; CPM5:LD1:88; CPM5:LD2:46; CPM5:LD3:67; CPM6:LD1:84; CPM6:LD1:85
position (noun)	suíomh <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> suímh)	<i>Marcáil suíomh an bháid ar an léarscáil.</i>	CPM3:LD1:3; 29; 30; CPM4:SCM:i; CPM4:ECM:i;
position (verb)	suigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> suí).	<i>Suigh an Pro-Bot sa dóigh go rachaidh sé ó thuaidh.</i>	CPM2:ECM:i; iii;)

positive integer	slánuimhir dheimhneach (<i>npl.</i> slánuimhreacha deimhneacha)	<i>Is slánuimhir dheimhneach é 47.</i>	CPM4:ECM:i CPM5:LD1:5; CPM5:LD3:4; CPM6:LD2:6; CPM6:LD2:8
pound (money)	punt, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> punt)	<i>Tá 100p i ngach punt.</i>	CPM4:ECM:i
pound (weight)	punt, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> punt)	<i>Is ionann punt meáchain agus 453.6 gram.</i>	
predict	tuar <i>v.</i> (<i>vn.</i> tuar)	<i>Bain úsáid as fíricí atá ar eolas agat cheana le toradh an fhiosrúcháin a thuar.</i>	CPM2:HCM:i; ii; iii; CPM2:ECM:i; ii CPM2:SCM:i; ii; CPM4:SCM:i; ii; iii; CPM4:ECM:ii; CPM5:LD1:75; CPM6:LD3:61; CPM6:LD1:81
present	léirigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> léiriú)	<i>Léirigh na tortaí i bhfoirm barrachairte.</i>	
price	praghais, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> praghais, <i>npl.</i> praghaisanna)	<i>Laghdaigh an siopa praghais an bhréagáin.</i>	CPM3:LD1:45; CPM6:LD2:29 CPM6:LD2:39; CPM6:LD1:102
prime number	uimhir phríomha, (<i>npl.</i> uimhreacha priomha)	<i>Níl ach dhá fhachtóir ag uimhir phríomha.</i>	CPM6:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD3:110 CPM6:LD3:110; CPM6:LD2:104; CPM6:LD2:105

prism	priosma, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> priosma, <i>npl.</i> priosmai)	<i>Is cruth tríthoiseach é an priosma.</i>	CPM3:LD1:2; 24; 25; CPM5:LD2:40; CPM6:LD2:43
probability	dóchúlacht, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> dóchúlachta, <i>npl.</i> dóchúlachtaí)	<i>Cad é an dóchúlacht go dtífidh an bonn ceann in airde, má chaithim san aer é?</i>	CPM5:LD1:2/3:Gluais; CPM6:LD1:2/3:Gluais; CPM6:LD1:50; CPM6:LD1:51; CPM6:LD1:52; CPM6:LD1:53
problem	fadhb, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> faidhbe, <i>npl.</i> fadhbanna)	<i>An dtig leat an fhadhb thíos a réiteach ag úsáid fíricí atá ar eolas agat?</i>	CPM2:HCM:i; ii; iii; CPM2:ECM:i CPM2:SCM:i; CPM4:SCM:ii;
product	toradh, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> toraidh, <i>npl.</i> torthai)	<i>Is ionann toradh agus freagra ar áireamh iolraithe, m.sh. 30 an toradh ar 5×6.</i>	
profit	brabach, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> brabaigh) brabús <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> brabúis)	<i>Rinne an siopadóir brabach/brabús £100 ar na bréagán a dhíol sé.</i>	CPM6:LD1:28
property	airí, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> airí, <i>npl.</i> airionna.) tréith, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> tréithe)	<i>Cad iad na hairionna/tréithe atá ag ciúb?</i>	CPM3:LD1:2; 3; 24-8; CPM4:SCM:ii; CPM4:ECM:ii; CPM4:HCM:ii

proportion	comhréir, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> comhréire, <i>npl.</i> comhréireanna)	<i>Is gasúr gach dalta as triúr sa rang s'againne. Mar sin de, is é comhréir na ngasúr, 1 i ngach triúr.</i>	CPM4:SCM:iii; CPM4:ECM:iii; CPM4:HCM:iii; CPM5:LD3:6; CPM5:LD1/2/3:Gluais; CPM5:LD3:46; CPM5:LD3:48; CPM6:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD3:46; CPM6:LD3:47; CPM6:LD3:48; CPM6:LD3:49; CPM6:LD1:46; CPM6:LD1:48; CPM6:LD1:49
protractor	uillinntomhas, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> uillinntomhais)	<i>Úsáid uillinntomhas lena fháil amach cé acu géaruillinn nó maoluillinn atá léirithe ar an scáileán.</i>	CPM5:LD1/2/3:Gluais; CPM5:LD2:50; CPM5:LD2:52; CPM5:LD2:53; CPM5:LD2:54; CPM5:LD3:60; CPM6:LD2:41; CPM6:LD2:50; CPM6:LD2:52; CPM6:LD2:53; CPM6:LD2:55

prove	cruthaigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> cruthú)	<i>Cruthaigh gurb ionann 4 x 6 agus 2 x 12.</i>	
puzzle	puzal, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> puzail)	<i>Bhí na gasúir ag cuidiú lena chéile leis an phuzal a oibriú amach.</i>	CPM2:HCM:i; ii; iii; CPM2:ECM:i CPM2:SCM:i CPM3:LD1:35; CPM4:SCM:ii; CPM5:LD3:82
pyramid	pirimid, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> pirimide, <i>npl.</i> pirimidí)	<i>Cad iad na difríochtaí idir pirimid thriantánach agus pirimid chearnach?</i>	CPM6:LD3:35; CPM6:LD2:43 CPM6:LD3:35
quadrant	ceathrú, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> ceathrún, <i>npl.</i> ceathrúna)	<i>Marcáil na comhordanáidí sa chéad cheathrú.</i>	CPM5:LD1:76; CPM6:LD3:70; CPM6:LD3:71; CPM6:LD2:49; CPM6:LD1:74; CPM6:LD1:75
quadrilateral	ceathairshleasán, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> ceathairshleasáin)	<i>Is ceathairshleasáin iad an chearnóg agus an dronuilleog.</i>	CPM5:LD2:47; CPM5:LD1:66; CPM5:LD3:67; CPM6:LD3:74; CPM6:LD1:68; CPM6:LD1:72; CPM6:LD1:73; CPM6:LD1:85

quantity	cainníocht, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> cainníochta, <i>npl.</i> cainníochtaí) méid, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> méid, <i>npl.</i> méideanna).	<i>Is é 47 an méid milseán a bhí sa phróca. Tabhair buille faoi thuairim ar chainníocht na dtorthaí i ngach bosca.</i>	CPM4:SCM:i; CPM4:ECM:i; CPM4:HCM:i
quarter	ceathrú, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> ceathrún, <i>npl.</i> ceathrúna)	<i>Is ionann 0.25 agus ceathrú.</i>	CPM2:ECM:ii CPM2:SCM:i; iii CPM3:LD1:46-8; CPM4:SCM:iii; CPM4:ECM:i; iii; CPM4:HCM:i; CPM5:LD2:32; CPM5:LD2:33; CPM6:LD1/2/3:Gluais
quarter turn	ceathrúchasadh <i>mn.</i> (<i>gs.</i> ceathrúchasaidh, <i>npl.</i> ceathrúchastaí)	<i>Déan ceathrúchasadh deiseal agus amharc siar o dheas.</i>	CPM2:HCM:ii; iii; CPM2:ECM:ii; iii; CPM2:SCM:ii; iii;
questionnaire	ceistneoir/ ceistiúchán <i>mn.</i> (<i>gs.</i> ceistneora/ceistiúcháin. <i>pl.</i> ceistneoirí/ceistiúcháin)	<i>Thug na páistí ceistneoir/ ceistiúchán amach mar chuid den suirbhé.</i>	
quotient	líon, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> lín, <i>npl.</i> líonta)	<i>Is é 4 an líon atá ar 48 roinnt ar 12.</i>	CPM5:LD1/2/3:Gluais

radius	ga, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> ga, <i>npl.</i> gathanna)	<i>Tomhais ga an chiorcail le do rialóir.</i>	CPM5:LD2:54; CPM6:LD3:80; CPM6:LD3:81; CPM6:LD2:40; CPM6:LD2:41
random	randamach, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> randamacha)	<i>Má thógann tú mirlín go randamach as an mhála, cad é an dóchúlacht go mbeidh dath dearg air?</i>	CPM6:LD3:110
range	raon, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> raoin, <i>npl.</i> raonta)	<i>Is é is raon ann an difríocht idir an uimhir is lú agus an uimhir is mó i mbunachar sonraí.</i>	CPM5:LD1/2/3:Gluais; CPM5:LD3:55; CPM5:LD3:56; CPM5:LD3:57; CPM5:LD3:59; CPM6:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD1:58; CPM6:LD1:59; CPM6:LD1:60; CPM6:LD1:61; CPM6:LD1:63; CPM6:LD1:64; CPM6:LD1:65
rapid recall	athchuimhne ghasta	<i>Is maith an rud athchuimhne ghasta a úsáid agus muid ag áireamh.</i>	

ratio	cóimheas, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> cóimheasa)	<i>Le péint bhándearg a dhéanamh, mheasc an múinteoir péint bhán agus péint dhearg sa chóimheas 3:1 (a trí lena haon).</i>	CPM5:LD1:46; CPM5:LD3:46; CPM5:LD3:47; CPM5:LD3:48; CPM6:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD3:46; CPM6:LD3:47; CPM6:LD3:48; CPM6:LD3:49; CPM6:LD1:46; CPM6:LD1:47; CPM6:LD1:48; CPM6:LD1:49 CPM6:LD1:48; CPM6:LD1:105
reading (from scales)	léamh (ó scálaí)	<i>Is é 7 gcéim celsius an léamh a bhí ar an teirmiméadar ar maidin.</i>	CPM5:LD3:88
real life	gnáthshaol (<i>gs.</i> gnáthshaoil)	<i>Féach leis na fadhbanna gnáthshaoil seo ar choinneáil tí a réiteach.</i>	CPM2:HCM:ii; iii; CPM2:ECM:i; ii CPM2:SCM:i; CPM4:ECM:ii;

reasoning	réasúnú, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> réasúnaithe)	<i>Mínigh do réasúnú i roghnú modh amháin áirimh seachas a chéile.</i>	CPM3:LD1:2; 3; 26; CPM5:LD1:102; CPM5:LD1:104
recognize	aithin, <i>v.</i> (<i>vn.</i> aithint)	<i>Cad é mar a aithníonn tú cearnóg seachas cruth ar bith eile?</i>	CPM2:HCM:i CPM3:LD1:46; CPM4:SCM:ii; CPM4:ECM:i;

record	<p>taifead, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> taifid)</p> <p>taifead, <i>v.</i> (<i>vn.</i> taifeadadh)</p> <p>cláraigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> clárú)</p>	<p><i>Mar chuid den suirbhé, coinnigh taifead ar na carranna a fheiceann tú ar an bhealach chun na scoile.</i></p> <p><i>Taifead na tortháí i bhfoirm graif.</i></p> <p><i>Cláraigh tortháí an tsuirbhé i bhfoirm barrachairte.</i></p>	CPM4:ECM:i; CPM4:ECM:iii; CPM5:LD1:90; CPM5:LD1:52; CPM5:LD2:22; CPM5:LD2:76; CPM5:LD2:77; CPM6:LD3:24; CPM6:LD3:42; CPM6:LD3:61; CPM6:LD3:62; CPM6:LD3:107; CPM6:LD2:20; CPM6:LD2:22; CPM6:LD2:38; CPM6:LD2:39; CPM6:LD2:54; CPM6:LD2:83; CPM6:LD1:52; CPM6:LD1:82; CPM6:LD1:83; CPM6:LD1:104; CPM6:LD1:110 CPM2:ECM:iii;
---------------	--	---	---

rectangle	dronuilleoog, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> dronuilleoige, <i>npl.</i> dronuilleoga)	<i>Cad é leithead na dronuilleoige seo?</i>	CPM2:HCM:ii; iii CPM3:LD1:28; CPM4:ECM:i; CPM6:LD3:69; CPM6:LD2:46; CPM6:LD2:47; CPM6:LD1:68; CPM6:LD1:69; CPM6:LD1:73; CPM6:LD1:74; CPM6:LD1:82 CPM4:SCM:i;
rectangular	dronuilleogach, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> dronuilleogacha)	<i>Leag sé amach na cearnóga ina bpatrún dronuilleogach.</i>	CPM3:LD1:25; CPM5:LD1:85; CPM5:LD1:87
recurring	athfhillteach, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> athfhillteacha)	<i>Is féidir patrún athfhillteach a chruthú le cearnóga, triantáin agus heicseagáin.</i>	
reduce	laghdaigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> laghdú)	<i>Má laghdaíonn tú praghas earra 10%, bainfidh tú an deichiú den luach de.</i>	CPM6:LD3:23;
reduction	laghdú, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> laghdaithe, <i>npl.</i> laghduithe)	<i>Bhí laghdú de 25% ar gach rud sa reic i ndiaidh na Nollag.</i>	

reflect	frithchaith, <i>v.</i> (<i>vn.</i> frithchaitheamh)	<i>Frithchaith an triantán ABC sna ceithre cheathrú agus tarraing na cruthanna ar an eangach.</i>	CPM4:SCM:iii; CPM4:ECM:iii; CPM5:LD3:71; CPM6:LD3:70
reflection (process and image)	frithchaitheamh, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> frithchaithimh)	<i>An bhfuil tú ábalta an frithchaitheamh a bhreacadh ar an eangach?</i>	CPM4:SCM:iii; CPM4:ECM:iii; CPM4:HCM:iii; CPM5:LD1/2/3:Gluais; CPM5:LD3:70; CPM5:LD3:71; CPM6:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD3:66; CPM6:LD3:68; CPM6:LD3:70; CPM6:LD1:74a
reflective	frithchaiteach, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> frithchaití, <i>npl.</i> frithchaiteacha)	<i>Úsáid scáthán leis an tsiméadracht fhriothchaiteach a léiriú duit féin.</i>	
reflex angle	uillinn athfhillteach (<i>npl.</i> uillinneacha athfhillteacha)	<i>Tá idir 180° agus 360° in uillinn athfhillteach.</i>	CPM6:LD2:53

regular	rialta, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> rialta, <i>pl.</i> rialta)	<i>Is cruth rialta í an chearnóg.</i>	CPM5:LD3:66; CPM5:LD3:67; CPM5:LD3:81; CPM6:LD3:75; CPM6:LD2:55
related	gaolmhar, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> gaolmhaire, <i>pl.</i> gaolmhara)	<i>Tá an chearnóg agus an dronuilleog gaolmhar dá chéile. Is ceathairshleasáin iad.</i>	CPM3:LD1:2; 9;
related facts	fíricí dlúthghaolmhara	<i>Is fíricí dlúthghaolmhara iad seo: 65 x 2 = 130, leath de 130 = 65.</i>	CPM6:LD1:12; CPM6:LD1:13; CPM6:LD1:16
relationship	gaol, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> gaoil, <i>npl.</i> gaolta)	<i>Tá gaol idir an chearnóg agus an dronuilleog sa mhéid is gur ceathairshleasáin iad beirt.</i>	CPM2:HCM:i; ii; iii; CPM2:ECM:i; ii CPM2:SCM:i; ii CPM3:LD1:3; 35; CPM4:SCM:i; ii; iii; CPM4:ECM:ii; CPM4:HCM:iii; CPM5:LD2:78; CPM6:LD1:32; CPM6:LD1:33; CPM6:LD1:40; CPM6:LD1:83 CPM5:LD2:46; CPM6:LD1:32;

remainder	fuílleach, <i>mn.</i> (<i>gs. & npl.</i> fuílligh)	<i>Is é 2 an fuílleach má roinneann tú 14 ar 3?</i>	CPM4:SCM:iii; CPM5:LD3:12; CPM5:LD3:14; CPM6:LD3:10; CPM6:LD3:23 CPM6:LD3:27
repeated addition	suimiú leantach	<i>Is ionann iolrú agus suimiú leantach.</i>	CPM2:HCM:ii; CPM2:ECM:ii CPM2:SCM:i CPM3:LD1:3; 36;
repeated subtraction	dealú leantach	<i>Is ionann roinnt agus dealú leantach.</i>	CPM2:HCM:ii; CPM2:ECM:ii CPM2:SCM:i;
repeating pattern	patrún leantach	<i>Seo sampla de phatrún leantach: 9, 87, 89, 36, 9, 89, 36, 9. An dtig leat an bhearna a liónadh?</i>	CPM5:LD3:79; CPM6:LD3:75
represent	léirigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> léiriú). seas do, <i>v.</i>	<i>Léirigh na tortaí i bhfoirm graif. Seasann 1 cm do 2 km de réir an scála san Atlas.</i>	CPM4:SCM:ii; iii; CPM4:ECM:ii; iii; CPM4:HCM:ii; iii CPM2:SCM:i; iii CPM3:LD1:58-64; CPM4:SCM:ii; CPM4:ECM:ii; CPM4:HCM:ii; CPM6:LD1:114

result	toradh, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> toraidh, <i>npl.</i> tortháí)	<i>Taifead tortháí an scrúdaithe i bhfoirm tábla.</i>	CPM6:LD1:24 CPM5:LD1:89; CPM6:LD3:61; CPM6:LD1:53; CPM6:LD1:81; CPM6:LD1:88; CPM6:LD1:110
reverse	inbhéartaigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> inbhéartú)	<i>Is uimhir phríomha é 17. Inbhéartaigh na digití. An uimhir phríomha í an uimhir nua?</i>	CPM6:LD2:105
reverse order	ord droim ar ais	<i>Leis na háirimh a sheiceáil, suimigh na huimhreacha san ord droim ar ais.</i>	CPM6:LD2:91
revise	gabh siar ar	<i>Rachaimid siar ar an eolas atá againn ar an suimiú sula dtosaímid ar an iolrú.</i>	CPM4:SCM:ii; CPM4:HCM:iii
rhombus	rombas, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> rombaí)	<i>Is ceathairshleasán é an rombas.</i>	CPM6:LD1/2/3:Gluais; CPM6:LD3:79; CPM6:LD1:68; CPM6:LD1:69; CPM6:LD1:73; CPM6:LD1:82

right (correct)	ceart, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> cirte, <i>pl.</i> cearta)	<i>Is é 36 an freagra ceart ar 9 x 4.</i>	
right (position)	ar dheis, <i>adv.</i>	<i>Gabh ar aghaidh síos an tsráid agus feicfidh tú an ardeaglais ar dheis.</i>	
right-angle	dronuillinn, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> dronuillinne, <i>npl.</i> dronuillinneacha)	<i>Tá ceithre dhronuillinn sa chearnóg.</i>	CPM2:HCM:ii; iii CPM3:LD1:24-8; CPM5:LD1:66; CPM5:LD2:48; CPM5:LD2:49; CPM5:LD2:53; CPM5:LD2:55; CPM6:LD2:52; CPM6:LD1:68
right-angled	dronuilleach, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> dronuilleacha)	<i>Tá dronuillinn amháin sa triantán dronuilleach.</i>	CPM2:ECM:ii CPM3:LD1:26; 28; CPM5:LD1:71; CPM5:LD2:40; CPM6:LD3:70
rod	bata, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> bata, <i>npl.</i> bataí)	<i>Tá luach a deich ag bata oráiste Cuisenaire.</i>	
roll	roll, <i>v.</i> (<i>vn.</i> rolladh)	<i>Rollfaidh an sféar agus an sorcóir ach ní rollfaidh an ciúb.</i>	

roll (dice)	caith, <i>v.</i> (<i>vn.</i> caitheamh)	<i>Caith an dísle trí huaire agus cuntais do scór.</i>	CPM3:LD1:31; CPM5:LD1:27; CPM6:LD1:50; CPM6:LD1:52; CPM6:LD1:53
rotate	rothlaigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> rothlú)	<i>Rothlaigh an chearnóg trí nócha céim ar an eangach seo.</i>	CPM5:LD2:55; CPM6:LD3:74; CPM6:LD3:81
rotate about the origin	rothlaigh thart ar an bhunphointe	<i>Tarraing triantán ABCD agus é rothlaithe thart ar an bhunphointe.</i>	CPM6:LD1:75
rotating pattern	patrún rothlaithe (<i>npl.</i> patrúin rothlaithe)	<i>Úsáid dathanna éagsúla leis an phatrún rothlaithe a léiriú.</i>	CPM6:LD3:79
rotating shape	cruth rothlach (<i>npl.</i> cruthanna rothlacha)	<i>Dathaigh do phatrún le cruth rothlach a dhéanamh.</i>	CPM6:LD3:80
rotation	rothlú, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> rothlaithe, <i>npl.</i> rothluithe)	<i>Cláraigh ar pháipéar 1 cm cearnógach an dóigh a suífidh an cruth i ndiaidh rothlú nócha céim thart ar phointe A.</i>	CPM6:LD2:48

rough calculation	áireamh garbh (<i>npl.</i> áirimh gharbha)	Déan áireamh gasta ar dtús leis an cheist seo a fhreagairt agus úsáid an t-áireamhán le do fhreagra a sheiceáil.	CPM5:LD3:65
rough equivalent	coibhéis gharbh/garchoibhéis	Bíodh an gharchoibhéis idir punt meáchain agus cileagram ar eolas agat.	CPM6:LD1:92 CPM6:LD2:66
round	ciorclach, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> ciorclacha)	Is cruth ciorclach é an cón.	CPM2:SCM:ii;
round (up/down)	slánaigh (<i>vn.</i> slánú)	Slánaigh na huimhreacha seo go dtí an deich is cóngaraí. 23, 35, 39, 91.	CPM5:LD3:12; CPM6:LD3:10
round number	uimhir shlán, (<i>pl.</i> uimhreacha slana)	Críochnaíonn uimhir shlán le náid.	CPM6:LD1/2/3:Gluais
route	bealach, <i>mn</i> (<i>gs.</i> bealaigh, <i>npl.</i> bealaí)	Aimsigh an bealach a rachaidh an Pro-Bot ar an chlár ríomhaireschta.	CPM2:SCM:ii;

row	sraith, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> sraithe, <i>npl.</i> sraitheanna)	<i>Cén tsraith ina bhfuil an naoi sa chearnóg 100?</i>	CPM3:LD1:3; 29; 30; 36; CPM5:LD1:60; CPM5:LD2:57; CPM6:LD3:11; CPM6:LD1:76
rule	riail, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> rialach, <i>npl.</i> rialacha)	<i>Oibrigh amach an riail don seicheamh seo: 10, 12, 16, 24</i>	CPM5:LD3:112; CPM5:LD3:114; CPM6:LD3:115; CPM6:LD1:111; CPM6:LD1:113
ruler	rialóir, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> rialóra, <i>npl.</i> rialóirí)	<i>Bain úsáid as an rialóir le fad na línte a thomhas.</i>	eochairthéarma ar fud CPM
sale	reic, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> reaca, <i>npl.</i> reiceanna)	<i>Laghdaíodh praghas gach ruda 10% sa reic a bhí sa siopa.</i>	3 LD1:41
same	céanna	<i>Tá an t-achar céanna i ngach aghaidh ar an chiúb.</i>	
same as	cothrom le mar an gcéanna le	<i>Tá aon bhliain cothrom le 12 mhí.</i> <i>Tá 0.25 mar an gcéanna le ceathrú.</i>	3 LD1:55

same length	ar comhfhad	Tá an dá líne ar comhfhad. Tá siad beirt 3 cm ar fhad.	3 LD1:2;24;25;27
same way	dóigh chéanna	Déan an chéad áireamh eile ar an dóigh chéanna.	
save	sábháil, <i>v.</i> (<i>vn.</i> sábháil)	Sábhálann Seán roinnt bheag airgid gach seachtain.	
saving	sábháil, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> sábhála)	Tá ocht bpingine ar oráiste. Cad é an tsábháil má cheannaíonn tú trí oráiste ar phraghas beirte?	
scale (equipment)	meá, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> meá <i>npl.</i> meáonna)	Chuir Liam na meáchain ar an mheá.	5 LD2:61
scale (on graph)	scála, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> scála, <i>npl.</i> scálaí)	Úsáid scála 1 cm do 2° C ar an ghraf.	CPM2:HCM:ii;iii:CPM2: ECM:i: CPM2:SCM:i; 3 LD1:7: CPM4:SCM:iii; CPM4:ECM:iii: CPM:HCM:i; 5 LD2:71; 6 LD3:92
scale (reading)	scála, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> scála, <i>npl.</i>)	Scriobh an meáchan ina chileagraim a thaispeánann an scála.	5 LD 2:62

scalene triangle	triantán scailéanach	Tá fad difriúil i ngach ceann de na trí shlios i dtriantán scailéanach.	5 LD1/2/3:Gluais 6 LD1/2/3:Gluais 5 LD 1/2/3 Gluais;
score	scór, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> scóir)	Faigh amach cé aige a raibh an scór is airde.	6:LD3:13; 6:LD3:65; 6:LD1:56
score sheet	bileog scóir (<i>npl.</i> bileoga scóir), leathanach scóir, (<i>npl.</i> leathanaigh scóir)	Cláraigh torthaí na gcluichí ar an leathanach scóir.	5:LD3:11 5:LD2:105
scoreboard	clár scóir, <i>mn.</i> (<i>npl.</i> cláir scóir)	Ainmnigh an duine a bhain an cluiche ó na torthaí ar an chlár scóir.	6:LD2:5
season	séasúr, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> séasúir)	Tá ceithre shéasúr sa bhliain.	
second	soicind, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> soicind, <i>npl.</i> soicindí)	Scríobh dhá nóiméad/bhomaite ina soicindí.	6:LD1/2/3:Gluais;
second (ordinal)	dara, <i>adj.</i>	Cad é an dara huimhir sa seicheamh seo? (féach ‘two’).	
sector	teascóg, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> teascóige, <i>npl.</i> teascóga)	Dathaigh na teascóga sa phícheart le dathanna éagsúla.	6:LD3:55

sell	díol, <i>v.</i> (<i>vn.</i> díol)	<i>Dhíol an siopadóir cultacha éadaigh ar £50 an ceann. Cá mhéad atá ar 3 chulaith?</i>	
semi-circle	leathchiorcal, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> leathchiorcail)	<i>Roinneann lárlíne ciocal ina dhá leathchiorcal.</i>	
sensible	céillí, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> céillí, <i>pl.</i> céillí)	<i>Déan meastachán céillí ar an áireamh seo thall, 52 x 43.</i>	2:HCM:i; iii 3:LD1:6;
separate	scar, <i>v.</i> (<i>vn.</i> scaradh)	<i>Scar na haonaid ó na deicheanna agus suimigh iad sa sampla seo, 73 + 46</i>	
sequence	seicheamh, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> seichimh)	<i>Scríobh 10 n-uimhir eile sa seicheamh seo. 3, 6, 9, __</i>	5:LD3:113; 5:LD3:114; 5:LD3:115; 6:LD3:84; 6:LD3:107; 6:LD3:115; 6:LD1:81; 6:LD1:108; 6:LD1:110; 6:LD1:111 6:LD1:108

set	tacar, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> tacair)	<i>Cuir gach tacar uimhreacha in ord ag tosú leis an uimhir is lú.</i>	4:ECM:ii; iii; 4:HCM:iii; 5:LD1:112; 5:LD2:4; 5:LD2:30; 5:LD2:62; 5:LD2:104; 6:LD3:8; 6:LD2:5; 6:LD2:6; 6:LD2:30; 6:LD2:98; 6:LD1:19; 6:LD1:27
set square	dronbhacart <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> dronbhacairt)	<i>Bain úsáid as an dronbhacart leis na huillinneacha seo a tharraingt.</i>	
shade	scáthaigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> scáthú)	<i>Scáthaigh ¼ den chearnóg seo.</i>	
shaded	scáthaithe, <i>v.adj.</i>	<i>Cén codán den chiorcal atá scáthaithe?</i>	5:LD1:34; 6:LD3:43; 6:LD3:46; 6:LD2:54; 6:LD2:56; 6:LD2:57
shallow	éadomhain, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> éadoimhne. <i>pl.</i> éadoimhne)	<i>Tá ceann éadomhain na linne snámha méadar go leith ar doimhneacht.</i>	

shape	cruth, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> crutha, <i>npl.</i> cruthanna)	<i>Is cruth rialta í an chearnóg.</i>	2:HCM:i; 2:ECM:i 2:SCM:i 3:LD1:24-5; 4:SCM:iii; 5:LD1:111; 5:LD2:46; 5:LD3:70; 5:LD3:75; 5:LD3:79; 6:LD3:66; 6:LD3:68; 6:LD3:69; 6:LD3:79; 6:LD2:44; 6:LD2:56; 6:LD1:66; 6:LD1:67; 6:LD1:76; 6:LD1:84
share (noun)	sciar <i>mn.</i> (<i>gs.</i> sciar <i>npl.</i> sciartha)	<i>Is é 10% mo sciar féin den bhrabach.</i>	
share (verb)	roinn, <i>v.</i> (<i>vn.</i> roinnt)	<i>Thug Seán £5 dom le roinnt go cothrom idir mé féin agus mo dheartháir.</i>	3:LD1:16;
shift	aistrigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> aistriú) bog, <i>v.</i> (<i>vn.</i> bogadh)	<i>Le hiolrú faoi 10 aistrigh na digití áit amháin ar chlé.</i> <i>Bogann an digit áit amháin ar chlé nuair a iolraímid faoi 10 í.</i>	3:LD1:3; 3:LD1:44;

short	gairid, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> gairide, <i>pl.</i> gairide) gearr (<i>comp.</i> giorra, <i>pl.</i> gearra)	<i>Tarraing líne atá 6 cm níos gairide/giorra ná 12.5 cm.</i>	3:LD1:22;
short multiplication	iolrú gairid	<i>Úsáid iolrú gairid leis an dá uimhir seo a iolrú faoina chéile: 15 agus 3.</i>	5:LD1/2/3:Gluais; 6:LD1/2/3:Gluais; 6:LD3:18 6:LD1:95
show how	taispeáin an dóigh	<i>Taispeán an dóigh a bhfuair tú do fhreagra.</i>	
shuffle	measc, <i>v.</i> (<i>vn.</i> meascadh)	<i>Measc na huimhircírtáí agus cuir béal fúthu ar an tábla iad.</i>	5:LD1:111
side	slios, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> sleasa)	<i>Tá ceithre shlios chothroma ar chearnóg.</i>	3:LD1:2; 26; 27; 4:SCM:iii; 4:ECM:iii; 5:LD1:66; 5:LD2:49; 6:LD3:76; 6:LD2:57
sideways	ar lorg a t(h)aoibh, go cliathánach	<i>Bog an triantán go cliathánach/ar lorg a thaoibh ar an eangach.</i>	
sign	comhartha, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> comhartha, <i>npl.</i> comharthaí)	<i>Cuir isteach an comhartha ceart sna háirimh seo thíos. 4 _ 6 = 10. 7 _ 3 = 10.</i>	2:ECM:i CPM2:SCM:ii;

significant: the least sig. digits	na digití is lú tábhacht	<i>I gcás $163 + 24$, is iad 3 agus 4 na digití is lú tábhacht.</i>	4:ECM:ii ; 4:HCM:i; ii
significant: the most sig. digits	na digití is mó tábhacht	<i>I gcás $163 + 24$, is iad 1 agus 2 na digití is mó tábhacht.</i>	4:ECM:i ; 4:HCM:i
similar	cosúil <i>adj.</i> (<i>comp. and pl.</i> cosúla).	<i>Is triantáin chosúla iad ABC agus DEF.</i>	2:HCM:iii CPM2:SCM:iii;
similar (to each other)	cosúil lena chéile, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> cosúla)	<i>Cén dóigh a bhfuil an dá thriantán seo cosúil lena chéile?</i>	6:LD1:73
simple fraction	codán simplí. (<i>pl.</i> codáin shimplí).	<i>Is codán simplí é $\frac{1}{4}$.</i>	3:LD1:3; 4:SCM:i; ii; 4:ECM:i; ii; 4:HCM:i; ii
simplest form	foirm is simplí.	<i>Bris $\frac{9}{12}$ anuas go dtí an fhoirm is simplí.</i>	
simplify	simplígh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> simpliú)	<i>Simplígh na codáin seo a leanas más féidir: $\frac{6}{9}$, $\frac{3}{6}$ agus $\frac{7}{10}$.</i>	
single	singil, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> singile. <i>pl.</i> singile).	<i>Cá mhéad a d'íoc Liam ar thicéad singil go Doire?</i>	3:LD1:9;
single-digit	aondigiteach, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> aondigiteacha).	<i>Is uimhir aondigiteach é seacht.</i>	2:HCM:iii; 2:ECM:iii 2:SCM:iii; 6:LD1:18

size	méid, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> méide. <i>pl.</i> méideanna).	<i>Cad é an mhéid is coitianta bróg sa rang de réir an ghraif?.</i>	3:LD1:23; 6:LD3:46; 6:LD2:53
sketch	sceitseáil, <i>v.</i> (<i>vn.</i> sceitseáil)	<i>Sceitseáil amach pleann don seomra agus scála in úsáid agat.</i>	4:SCM:iii; 4:ECM:iii; 4:HCM:iii; 6:LD3:55
slow (speed)	fadálach, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> fadálai. <i>pl.</i> fadálacha)	<i>Cén t-ainmhí is fadálai sa rás de réir na dtorthaí?</i>	
slow (telling time)	ar gcúl	<i>Tá an clog ceathrú uaire ar gcúl.</i>	
small	beag, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> lú <i>pl.</i> beaga).	<i>Tá an crann níos lú ná an teach/lí an crann ná an teach.</i> <i>Cuir na huimhreacha in ord ag tosú leis an uimhir is lú.</i>	6:LD3:85; 6:LD2:64; 6:LD1:7 5:LD3:9; 6:LD3:9; 6:LD3:36; 6:LD2:7; 6:LD2:34; 6:LD2:35; 6:LD1:36; 6:LD1:37; 6:LD1:43; 6:LD1:60

solid	soladach, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> soladacha).	<i>Is cruth soladach é an sorcóir.</i>	2:HCM:i 3:LD1:24-5; 54; 4:SCM:ii; 4:ECM:ii; 4:HCM:ii
solid	solad, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> solaid.).	<i>Is solad é an ciúb.</i>	3:LD1:24; 6:LD2:42
solve	réitigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> réiteach).	<i>Réitigh na fadhbanna seo a leanas.</i>	2:HCM:i; ii; 4:SCM:iii; 5:LD2:95; 5:LD3:44; 5:LD3:104
soon	roimh i bhfad, gan mhoill, ar ball.	<i>Beidh deireadh leis an lá scoile roimh i bhfad.</i>	
sort (verb)	sórtáil, <i>v.</i> (<i>vn.</i> sórtáil).	<i>Sórtáil na cruthanna ina dhá dtacar, iad siúd a rollann agus iad siúd nach rollann.</i>	2:HCM:ii; iii; 2:ECM:ii
sorting circles	ciorcail sórtála.	<i>Úsáid na ciorcail sórtála leis na coirníni a shórtáil de réir datha.</i>	
sorting tray	tráidire sórtála (<i>npl.</i> tráidirí sórtála)	<i>Sórtáil na coirníni de réir datha sna tráidirí sórtála.</i>	
space	spás, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> spáis. <i>npl.</i> spásanna)	<i>Tarraing cearnóg sa spás seo thíos.</i>	3:LD1:2; 3;

spend	caith, <i>v.</i> (<i>vn.</i> caitheamh)	Cá mhéad a chaith an teaghlaach ar dhul isteach sa phictiúrlann agus táille £3 do dhaoine fásta agus £1.50 do pháistí?	
spent	caite, <i>v.adj.</i>	Amharc ar an ghráf. Aimsigh cé aige a bhfuil an tsuim is mó airgid caite?	
sphere	sféar, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> sféir)	Is cruth tríthoiseach gan faobhar ar bith é an sféar.	
spherical	sféarúil/sféarach, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> sféarúla/sféaraí <i>pl.</i> sféarúla/ sféaracha).	Tá cruth sféarúil/ sféarach ar liathróid.	
spinner	caiseal, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> caisil. <i>gpl.</i> caiseal).	Cas an caiseal le túis a chur leis an chluiche.	
spiral (adj.)	bíseach (<i>pl.</i> bíseacha).	Dear patrún bíseach ar an chlár thíos atá siméadrach.	
spiral (noun)	bís, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> bíse. <i>pl.</i> bíseanna).	Is iomaí rud sa dúlra a bhfuil déanamh bíse air.	4:ECM:i

split	comhroinn, <i>vn.</i> comhroinnt	<i>An féidir na cruthanna thíos a chomhroinnt ina ndronuilleoga?</i>	6:LD1:80
spoonful	lán spúnóige, <i>fn.</i>	<i>Déan meastachán ar mheáchan lán spúnóige siúcra.</i>	
spreadsheet	scarbhileog, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> scarbhileoige, <i>npl.</i> scarbhileoga)	<i>Cuir torthaí an fhiosrúcháin ar scarbhileog ar an ríomhaire.</i>	
square (adj.)	cearnógach, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> cearnógaí. <i>pl.</i> cearnógacha).	<i>Ainmnigh cruth ar a bhfull dhá aghaidh chearnógacha.</i>	3:LD1:25-6; 6:LD1:47; 6:LD1:52; 6:LD1:68; 6:LD1:69; 6:LD1:73; 6:LD1:74
square (noun)	cearnóg, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> cearnóige. <i>npl.</i> cearnóga.	<i>Tá ceithre shlios chomhionanna ar chearnóg.</i>	2:ECM:i; iii; 2:SCM:iii; 2:HCM:ii; iii 3:LD1:26; 3:LD1:29; 3:LD1:30; 5:LD2:55; 5:LD3:40; 5:LD3:66; 6:LD3:69; 6:LD3:81; 6:LD2:46; 6:LD3:73; 6:LD3:77;
square (verb)	cearnaigh (<i>vn.</i> cearnú)	<i>Cearnaigh na huimhreacha seo: 3, 5, 7.</i>	

square centimetre	ceintiméadar cearnach	<i>Is é 16 cheintiméadar chearnacha (cm^2) achar an triantáin.</i>	5:LD2:56
square dot paper	páipéar poncanna cearnacha	<i>Úsáid paipéar poncanna cearnacha le cearnóga de mhéideanna difriúla a dhéanamh.</i>	6:LD1:110
square grids	eangacha cearnógacha	<i>Tarraing na bratacha ar leathanach d'eangacha cearnógacha.</i>	6:LD3:72; 6:LD3:73
square meter	méadar cearnach	<i>Tomhais achar an halla ina mhéadair chearnacha.</i>	5:LD2:58
square number	uimhir chearnach	<i>Le huimhir chearnach a fháil, iolraíonn tú uimhir fúithi féin.</i>	5:LD1:107; 5:LD1:109; 5:LD1/2/3:Gluais; 6:LD1/2/3:Gluais; 6:LD2:105; 6:LD1:109; 6:LD1:110 5:LD1:109; 6:LD1:111
square number fact	fíric uimhreach cearnaí	<i>Scríobh firic uimhreach cearnaí do gach cruth.</i>	5:LD1:108

square units	aonaid chearnacha	<i>Cuir na haonaid chearnacha seo thíos in ord ardaitheach: cm², m², km²</i>	5:LD2:58
square-based	bonn cearnógach	<i>Tarraing líon pirimide le bonn cearnógach.</i>	6:LD2:43;
squared	cearnaithe	<i>Is é 9 an toradh ar 3 cearnaithe. Cad é 4 cearnaithe?</i>	6:LD1:111
squared paper	páipéar cearnógach	<i>Cóipeáil an chait scóir seo ar pháipéar cearnógach.</i>	3:LD1:47; 5:LD1:47; 5:74; 5:LD3:77; 6:LD3:66; 6:LD3:67; 6:LD3:71; 6:LD2:48; 6:LD2:60; 6:LD2:60; 6:LD2:71; 6:LD1:54; 6:LD1:55; 6:LD1:58; 6:LD1:81; 6:LD1:82; 6:LD1:83; 6:LD1:91 6:LD2:59; 6:LD1:68; 6:LD1:71; 6:LD1:85s
stack (on top of each other)	cruach (<i>vn.</i> cruachadh)	<i>Cruachfaidh ciúbanna ach ní chrucraochfaidh sféar.</i>	
stand for (position)	léirigh, <i>v</i> (<i>vn.</i> léiriú)	<i>Sa léaráid seo thíos léiríonn X áit a bhfuil an scoil.</i>	2:HCM:i;

stand for (unknown value)	seas do, v. (vn. Seasamh do)	<i>I gcothromóid, seasann x d'uimhir nach bhfuil ar eolas.</i>	2:SCM:i;
standard method	modh caighdeánach, adj.	<i>Roghnaigh an modh caighdeánach le freagra gach áirimh a oiríú amach.</i>	5:LD1:16; 6:LD2:24s 6:LD1:22; 6:LD1:23; 6:LD1:24; 6:LD1:26 6:LD2:24
standard metric units	aonaid chaighdeánacha mhéadracha	<i>Scríobh na giorrúcháin do na haonaid chaighdeánacha mhéadracha seo thíos: méadar, gram, lítear.</i>	6:LD1:88 5:LD2:60; 5:LD2:64;
standard units	aonaid chaighdeánacha	<i>Scríobh na faid seo agus na haonaid chaighdeánacha chuí in úsáid agat.</i>	2:HCM:i; 2:HCM:iii; 2:ECM:i 2:SCM:i 3:LD1:19; 3:LD1:20; 4:SCM:i; 4:ECM:i; 4:HCM:i
standard weights	meáchain chaighdeánacha	<i>Roghnaigh 3 mheáchan chaighdeánacha le cothrom na meáchan iomlán seo a fháil: 650g, 710g, 260g, 1550g.</i>	5:LD2:60
start at	tosaigh ar, v. (vn. tosú).	<i>Tosaigh ar a 10 agus cuntas ar aghaidh i gcúigeanna.</i>	

start from	tosaigh ó	<i>Tosaigh ón deireadh agus cuntais siar.</i>	
starting point	túsphointe <i>mn.</i> , (<i>gs.</i> túsphointe <i>pl.</i> túsphointí)	<i>Is iad na comhordanáidí (2,3) túsphointe na siúloide.</i>	
state	tabhair, <i>v.</i> (<i>vn.</i> tabhairt).	<i>Léigh an cur síos a thugtar ar na cruthanna agus tabhair ainm gach crutha.</i>	2:ECM:ii;
statement	ráiteas, <i>mn.</i> (<i>gs & npl.</i> ráitis. <i>gpl.</i> ráiteas).	<i>Pléigi gach ráiteas matamaitice in bhur ngrúpaí agus socraígi cé acu fíor nó bréagach iad.</i>	2:ECM:i; 2:ECM:iii; 2:SCM:i; 2:SCM:iii; 3:LD1:26; 3:LD1:52; 6:LD3:43; 6:LD1:115 6:LD1:115
step	céim, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> céime. <i>pl.</i> céimeanna).	<i>Is é an chéad chéim san fhadiolrú na haonaid a iolrú faoina chéile</i>	2:HCM:i; ii; iii; 2:ECM:i; ii 2:SCM:i 3:LD1:3; 12; 4:SCM:i; ii; iii; 4:ECM:i; 6:LD1:82; 6:LD1:85; 6:LD1:102; 6:LD1:104; 6:LD1:113
stopwatch	staduaireadóir/stopuaireadóir <i>mn.</i> (<i>gs.</i> -uaireadóra. <i>npl.</i> -uaireadóirí).	<i>Bain úsáid as an staduaireadóir leis an duine is gasta sa rás a aimsiú.</i>	6:LD2:19
straight	díreach, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> dírí. <i>pl.</i> díreacha).	<i>Tá 180° i líne dhíreach.</i>	6:LD2:52; 6:LD1:92; 6:LD1:93

strategy	straitéis, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> straitéise. <i>pl.</i> straitéisí).	<i>Cad é an straitéis a d'úsáid tú leis an áireamh roinnte a oibriú amach?</i>	3:LD1:2;3; 5:LD1:96; 5:LD3:26
subtract	dealagh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> dealú).	<i>Dealagh a trí óna sé.</i>	eochairthéarma ar fud CPM;
subtraction	dealú, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> dealaithe. <i>pl.</i> dealuithe).	<i>Cé acu de na fadhbanna thíos ina bhfuil dealú i gceist?</i>	eochairthéarma ar fud CPM
subtraction calculation	áireamh dealaithe,	<i>Abair an t-áireamh dealaithe a dhéanann náid den ocht san uimhir 480.</i>	5:LD1:8; 5:LD1:97; 5:LD3:99; 6:LD3:98; 6:LD3:100; 6:LD2:6 3:LD1:51; 6:LD3:98
subtraction statement	ráiteas dealaithe,	<i>Scríobh an ráiteas dealaithe a fhreagraíonn don ráiteas suimithe seo thíos: $8 + 3 = 11$.</i>	3:LD1:3;
suggest	mol, <i>v.</i> (<i>vn.</i> moladh).	<i>Mol straitéisí éagsúla leis an fhadhb uimhris thíos a réiteach.</i>	2:HCM:i; ii; iii; 2:ECM:i; 4:SCM:i;

suitable	cuí, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> cuí. <i>pl.</i> cuí). fóirsteanach, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> fóirsteanaí. <i>pl.</i> fóirsteanacha).	<i>Mol aonaid chuí ama do na gníomhaíochtaí seo a leanas: ubh a bhruith, cluiche peile a imirt, teach a thógáil.</i> <i>An bhfuil an trealamh seo fóirsteanach leis na línte a thomhas?</i>	2:HCM:iii 3:LD1:54; 2:HCM:i 2:SCM:iii; 4:HCM:i; iii; 5:LD1:90
sum (calculation)	suim, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> suime. <i>pl.</i> suimeanna).	<i>Cum fadhbanna ina bhfuil suimeanna iolraithe agus roinnte.</i>	
sum (combined total)	suim, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> suime. <i>pl.</i> suimeanna).	<i>Is é 65 suim 56 agus 9.</i>	3:LD1:9; 35; 5:LD3:111; 6:LD2:50;
sum of money	suim airgid	<i>Cad é an tsuim airgid a bhí ag Liam nuair a d'ioc sé as an rothar agus an clogad?</i>	4:ECM:ii
surface	dromchla, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> dromchla. <i>pl.</i> dromchlái).	<i>Tá dromchla cuartha amháin ar an sféar.</i>	
surface area	achar dromchla	<i>Faigh bealach le hachar gach dromchla a oibriú amach.</i>	6:LD2:57

survey	suirbhé, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> suirbhé, <i>pl.</i> suirbhéanna).	Déan suirbhé ar na cluichí riomhairescaitá is fearr leis na páistí i do rang.	4:HCM:ii
swap	malartaigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> malartú)	Casaigí bonn, ag malartú ról idir an coinneálaí scór agus an duine a chasann an bonn agus an scríobhaí.	5:LD3:115; 6:LD1:42 5:LD1:101
symbol	siombail, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> siombaile, <i>pl.</i> siombailí).	Cuir an tsiontsail chuí isteach leis an áireamh seo a chomhlánú: 13 7 = 6	2:HCM:i; 2:ECM:i 2:SCM:i 3:LD1:3; 58-64; 4:SCM:ii; 4:ECM:ii; 4:HCM:ii 6:LD3:114
symmetrical	siméadrach, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> siméadracha).	Úsáid an líne i lár na heangaí le patrún siméadrach a dhearadh.	
symmetry	siméadracht, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> siméadrachta, <i>pl.</i> siméadrachtaí).	Tarraing líne ar an chruth lena shíméadracht a léiriú.	2:HCM:ii; 2:ECM:iii; 2:SCM:iii; 5:LD1:72; 5:LD3:67; 5:LD3:73;
table (data handling)	tábla, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> tábla, <i>pl.</i> táblaí).	Cláraigh tortháil an tsuirbhé i bhfoirm tábla.	

table (multiplication)	tábla, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> táblá, <i>pl.</i> táblaí).	<i>Bain úsáid as Tábla 10 leis an seicheamh thíos a chomhlánú.</i>	2:HCM:ii; 2:ECM:ii 3:LD1; 4:SCM:ii; iii; 4:ECM:ii; iii; 4:HCM:ii; 6:LD1:109; 5:LD2:70; 5:LD2:72; 6:LD3:60; 6:LD3:62; 6:LD3:64; 6:LD3:114; 6:LD2:70; 6:LD2:72; 6:LD2:74; 6:LD1:54; 6:LD1:56
take away	bain ar shiúl, <i>v.</i>	<i>Má bhaineann tú cúig chiúb ar shiúl ó dheich gciúb, beidh cúig cinn fágtha.</i>	3:LD1:10;
take turns	ar bhur seal/ar do sheal	<i>Scríobh(aigí) áireamh suimithe ar do/bhur s(h)eal.</i>	5:LD1:99 5:LD1:111; 6:LD2:21; 6:LD1:52; 6:LD1:58; 6:LD1:19
takes less time	is lú an t-am a ghlacann sé	<i>Is lú an t-am a ghlacann an traein as Béal Feirste le dul go Port an Dúnáin ná go Dún Dealgan.</i>	
takes longer	is mó an t-am a ghlacann sé	<i>Is mó an t-am a ghlacann an traein dul go Doire ná go Cúil Raithin.</i>	

tall (general)	ard, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> airde. <i>pl.</i> arda)	Tá Máire 10 cm níos airde ná Cáit.	
tall (measurement)	ar airde	Tá an sconsa thart faoi 120 cm ar airde.	5:LD1:89 6:LD1:57
tally	scór, <i>mn.</i> (<i>gs & npl.</i> scóir, <i>gpl.</i> scór)	Coinnigh scóir ar an lín carranna de dhathanna éagsúla a chonaic tú.	6:LD3:60; 6:LD3:61; 6:LD3:63; 6:LD1:52
tally chart	cairt scóir	Úsáid na torthaí atá ar an chairt scóir le barraghraf a tharraingt.	3:LD1:64; 4:SCM:ii; ; 6:LD3:52; 6:LD3:60; 6:LD3:61; 6:LD3:63; 6:LD1:52; 6:LD1:53
tally mark	marc scóir	Cuir marc scóir in aice le gach dath agus tú ag cruinniú sonraí don suirbhé.	3:LD1:64; 4:ECM:ii;
tangram	tangram, <i>mn.</i> (<i>gs. & npl.</i> tangraim, <i>gpl.</i> tangram)	Is puzal é an tangram ina ngearrtar cearnóg ina triantáin éagsúla ar féidir patrúin eile a dhéanamh leo.	6:LD2:58
tape measure	téip tomhais	Tomhais fad na línte seo le téip tomhais.	

target number	spriocuimhir, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> spriocuimhreach, <i>npl.</i> spriocuimhreacha)	<i>Is é 64 an spriocuimhir. Úsáid na huimhreacha seo leis an spriocuimhir a bhaint amach: 2, 4, 8, 16.</i>	3:LD1:31; 5-LD1:5; 5:LD2: 5
temperature	teocht, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> teochta, <i>pl.</i> teochtaí)	<i>Cad é an difear sa teocht sa seomra ranga agus taobh amuigh?</i>	5:LD2:70; 6:LD1:8; 6:LD1:9 5:LD2:70
template	teimpléad, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> teimpléid)	<i>Úsáid an teimpléad le cruthanna ceathairshleascha eile a tharraingt ar pháipéar 1 cm cearnógach.</i>	3:LD1:26; 5:LD2:47 5:LD2:51; 5:LD2:55; 6:LD2:48 5:LD3:66
tens	deichniúir	<i>Cuntais na cnaipí trína ngrúpáil ina ndeichniúir.</i>	2:HCM:i; 2:SCM:iii; 3:LD1:31;
tens boundary	teorainn na ndeicheanna	<i>Téann an freagra thar teorainn na ndeicheanna.</i>	4:SCM:ii; 4:ECM:iii; 4:HCM:iii

tessellate	teisiligh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> teisiliú)	<i>Nuair nach bhfágtaí bearnaí idir cruthanna agus iad le chéile deirtear go dteisilíonn na cruthanna sin.</i>	
tessellation	teasaláid, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> teasaláide, <i>npl.</i> teasaláidí)	<i>Is ionann teasaláid agus patrún cruthanna atá suite taobh le chéile gan bearnaí a bheith eatarthu.</i>	
tetrahedron	teitrihéadrán, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> teitrihéadráin)	<i>Is cruth soladach é an teitreachéadrán ar a bhfuil ceithre aghaidh thriantánacha.</i>	5:LD2:40; 6:LD2:42;
thermometer	teirmiméadar, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> teirmiméadair, <i>gpl.</i> teirmiméadar)	<i>Má thiteann an teocht ar an teirmiméadar 3°, cén teocht a bheidh ann?</i>	5:LD2:70; 5:LD3:8; 5:LD3:9; 6:LD1:8;
thick	tiubh, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> tibhe. <i>pl.</i> tiubha)	<i>Is tibhe leabhar atá 4cm ar tiús ná leabhar atá 3cm ar tiús.</i>	
thickness	tiús, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> tiúis. <i>gpl.</i> tiús)	<i>Thomhais muid na doirse sa seomra agus bhí siad uilig 5 cm ar tiús.</i>	

thin	tanaí, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> tanaí, <i>pl.</i> tanaí)	Sórtáil na cruthanna idir na cinn sin atá tiubh agus na cinn atá tanaí.	
thousand	míle, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> míle, <i>pl.</i> mílte)	Tá míle millilitear in aon lítear amháin.	
thousandth (fraction)	míliú, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> míliú, <i>npl.</i> mílithe).	Tá míle míliú in aonad.	6:LD2:35 ;6:LD1:36; 6:LD1:38; 6:LD1:40
tick (noun)	tic, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> tic. <i>pl.</i> ticeanna)	Cuir tic sna boscaí cearta.	
tick (verb)	ticeáil, <i>v.</i> (<i>vn.</i> ticeáil)	Ticeáil na boscaí cuí le do chuid freagraí a léiriú.	
tile	tíl, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> tile, <i>npl.</i> tíleanna)	Déan patrún teisilithe leis na tíleanna cearnógacha seo.	
time (clock)	am, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> ama. <i>pl.</i> amanna)	Cad é an t-am a mbeidh an cluiche ag tosú?	
time (instance)	uair (<i>gs.</i> uaire, <i>pl.</i> uaireanta)	Cá mhéad uair a tháinig carr dearg thart leis an scoil?	4:SCM:i; 4:HCM:i; 6:LD1/2/3:Gluais; 6:LD2:72

time zone	amchrios, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> amchreasa, <i>pl.</i> amchreasanna)	<i>Amharc ar an léarscáil. Roghnaigh cathair i gceithre amchrios agus scríobh an t-am i ngach ceann acu.</i>	6:LD1:87
time-keeper	maor ama	<i>Coinníonn an maor ama a shúil ar an chlog le fad an chluiche a thomhas.</i>	2:HCM:i 3:LD1:54;
timeline	amlíne, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> amlíne, <i>pl.</i> amlínte)	<i>Úsáid an amlíne seo le laethanta saoire na bliana a thaispeáint.</i>	5:LD1:94
timer	amadóir, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> amadóra, <i>pl.</i> amadóiri)	<i>Caithfear an t-am a thaifeadadh le hamadóir.</i>	
times (multiplication)	faoina	<i>A sé faoina seacht sin daichead a dó.</i>	
timetable	clár ama/amchlár, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> cláir ama/amchláir, <i>gpl.</i> clár ama/amchlár)	<i>Comhlánaigh an clár ama/t-amchlár seo thíos.</i>	4:HCM:iii; 5:LD3:84;
to the nearest x	go dtí an x is cóngaraí BOG CHUIG NEAR	<i>Tomhais an líne go dtí an cm is cóngaraí.</i>	6:LD3:6; 6:LD3:7; 6:LD3:15
together decide	cinnigí i gcomhar le chéile	<i>Cinnigí i gcomhar le chéile cén dóigh is fearr leis an fhadhb a réiteach.</i>	5:LD1:74

tonne	tona, <i>mn.</i> (<i>gs tona. pl. tonáí</i>)	<i>Is aonad méadrach meáchain é tona.</i>	
top	barr, <i>mn.</i> (<i>gs. bairr, npl. barra</i>)	<i>Is é is airde sléibhe ann an tomhas ó leibhéal na farraige go dtí a bharr.</i>	6:LD1:109
total	iomlán, <i>adj.</i> (<i>comp. iomláine, pl. iomlána</i>)	<i>Cad é suim iomlán na n-uimhreacha seo: 7, 11 agus 13?</i>	2:HCM:iii; 2:ECM:i; ii; iii 3:LD1:23; 45; 5:LD1:115; 6:LD3:114; 6:LD1:95 6:LD3:25
total	dar suim iomlán	<i>Aimsigh 3 uimhir ón liosta thíos dar suim iomlán 24.</i>	2:SCM:ii; 4:SCM:ii; iii;
touch	bain do	<i>Ní bhainfidh línte comhthreomhara dá chéile choíche.</i>	
towards	i dtreo	<i>Táimid ag siúl siar i dtreo na scoile.</i>	6:LD1:89
trace	rianáigh, <i>v.</i> (<i>vn. rianú</i>)	<i>Rianaigh na cruthanna atá le feiceáil agat ar an eangach thíos.</i>	6:LD3:69
tracing paper	rianpháipéar, <i>mn.</i> (<i>gs. rianpháipéis</i>)	<i>Tarraing an cruth ar an rianpháipéar.</i>	6:LD3:69

transform	tiontaigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> tionsú)	<i>Tig leat an triantán a thiontú ina dhronuilleog ach an triantán comhionann seo a chur leis.</i>	6:LD2:60
translate	aistrigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> aistriú)	<i>Aistrigh an cruth i ngach treo le teasaláid a dhéanamh.</i>	4:HCM:iii; 6:LD3:74; 6:LD3:75; 6:LD3:775; LD1/2/3:Gluais; 6:LD1/2/3:Gluais; 6:LD1:76; 6:LD1:77; 6:LD1:78; 6:LD3:74; 6:LD3:76; 6:LD3:78; 6:LD3:80 6:LD1:76; 6:LD1:77
trapezium	traipéisiam, <i>mn.</i> (<i>gs</i> traipéisiaim, <i>npl.</i> traipéisiamai)	<i>Marcáil na sleasa comhthreomhara ar na traipéisiamai thíos.</i>	6:LD1/2/3:Gluais; 6:LD2:46; 6:LD1:71; 6:LD1:73, 6:LD1:71
tree diagram	léaráid chrainn	<i>Comhlánaigh an léaráid chrainn le hainm gach ainmhí a aimsiú.</i>	
triangle	triantán, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> triantáin)	<i>Tugaimid triantán ar chruth tríshleasach.</i>	5:LD1/2/3:Gluais; 5:LD2:55; 5:LD3:68; 5:LD3:81;
triangular	triantánach, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> triantánacha).	<i>Cá mhéad uimhir thriantánach atá idir 1 agus 100?</i>	5:LD2:40; 6:LD3:68; 5:LD2:40; 6:LD2:43; 6:LD1:108; 6:LD1:109; 6:LD1:111

triangular grid	eangach thriantánach	<i>Tarraing heicseagán rialta ar an eangach thriantánach thíos.</i>	6:LD3:79
triangular grid paper	páipéar eangaí triantánaí	<i>Cóipeáil an cruth ar pháipéar eangaí triantánaí.</i>	6:LD3:79
triangular number	uimhir thriantánach	<i>Cad iad na huimhreacha triantánacha atá ar iarraidh sa seicheamh seo? 6, 10, __, 21, __, 36</i>	
triangular prism	priosma triantánach,	<i>Scriobh an líon iomlán faobhar atá ar phriosma triantánach.</i>	6:LD1:66
turn	seal, <i>mn.</i> (<i>gs. sealá, pl. sealanna</i>)	<i>Caith an dá dhísle ar do sheal agus suimigh an dá scór.</i>	
turn (noun)	casadh, <i>mn.</i> (<i>gs. casaidh/casta. npl. castaí</i>)	<i>Ta Pól ag amharc ó thuaidh, déanann sé $\frac{1}{4}$ casaidh deisealach. Cén treo ina bhfuil sé ag amharc anois?</i>	3:LD1:26;
turn (verb)	cas, <i>v.</i> (<i>vn. casadh</i>)	<i>Cas an triantán 45° deisealach.</i>	

twice as	dhá uair chomh	<i>Cén líne atá dhá uair chomh fada leis an líne atá 3.5 cm ar fad?</i>	3:LD1:22;
twice as many	an dá oiread	<i>Tá an dá oiread milseán ag Liam is atá ag Cáit.</i>	6:LD1:103
two each	dhá cheann/beirt an duine	<i>Bhí dhá mhilseán an duine ag na gasúir.</i>	
two-digit	dédhigiteach	<i>Is uimhir dhéadhigiteach é 12.</i>	2:HCM:i; ii; iii; 2:ECM:i; ii; 2:SCM:i; iii 3:LD1; 4:SCM:ii; iii; 4:ECM:i; 5:LD2:74; 5:LD2:77; 5:LD2:95; 5:LD3:57; 5:LD3:98; 6:LD3:14; 6:LD3:18; 6:LD1:18; 6:LD1:58
two-digit numbers	uimhreacha dédhigiteacha	<i>Uimhreacha dédhigiteacha iad na slánuimhreacha uilig óna 10 go 99.</i>	5:LD1:96; 6:LD3:98; 6:LD3:101; 6:LD2:84; 6:LD2:85; 6:LD1:58
two-step problems	fadhbanna dhá chéim	<i>Déan roinnt fadhbanna dhá chéim as na háirimh seo: $69 - 23 - ? = 12$ $48 + 96 + ? = 203$</i>	5:LD1:103

under (see also below)	faoi bhun	<i>Rinneadh suirbhé ar chartúin le páistí faoi bhun ocht mbliana d'aois.</i>	
unit	aonad, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i>) aonaid. <i>gpl.</i> aonad)	<i>Tá dhá dheich agus trí aonad san uimhir fiche a trí</i>	2:HCM:i; iii; 2:SCM:iii; 3:LD1:3; 54; 58; 4:SCM:ii; 4:ECM:ii; 5:LD3:103; 5:LD3:103; 6:LD1:46; 6:LD1:47
unit fraction	aonadchodán	<i>Úsáid an t-aonadchodán $\frac{1}{2}$ le leath an chrutha seo a dháthú.</i>	3:LD1:3; 46-50;
units column	colún na n-aonad	<i>Cad é an luach atá ag an digit i gcolún na n-aonad san uimhir 357?</i>	
unknown	anaithnid, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> anaithnide)	<i>Is uimhir anaithnid í uimhir nach bhfuil a luach ar eolas againn.</i>	2:HCM:i; 2:ECM:i 2:SCM:i;
unlikely	neamhdhóchúil <i>adj.</i> (<i>comp.</i> & <i>pl.</i> neamhdhóchúla) ní dócha	<i>Is neamhdhóchúil go mbainfidh mé an Crannchur Náisiúnta anocht.</i>	6:LD1:50; 6:LD1:51

up (direction/movement)	suis, aníos	<i>Chuaigh mé suas go barr an chnoic. D'iarr mé ar mo chara teacht aníos chugam leis an radharc a fheiceáil.</i>	
(position)	thuas	<i>Tá an aeróg thuas ar bharr an tsléibhe.</i>	
up (time)	istigh <i>adv.</i>	<i>Rithigí thart timpeall an halla go dtí go mbeidh bomaite istigh.</i>	5:LD1:23
value	luach, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> luacha, <i>pl.</i> luachanna)	<i>Cad é an luach atá ag an 3 san uimhir 235?</i>	6:LD3:112; 6:LD1:61; 6:LD1:63; 6:LD1:65; 6:LD1:115; 6:LD1:60; 6:LD1:65; 6:LD1:114
Value Added Tax	Cáin Bhreisluacha	<i>Cuir Cáin Bhreisluacha (CBL) 15% ar luachanna na n-earraí sa léaráid.</i>	6:LD2:39
Venn diagram	léaráid Venn	<i>Cuir na huimhreacha sna hionáid chuí leis an léaráid Venn a chomhlánú.</i>	4:SCM:iii; 4:ECM:iii;

vertex	rinn, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> rinne, <i>npl.</i> reanna)	Cá mhéad rinn atá ar chón?	3:LD1:2; 3:LD1:24; 3:LD1:25; 3:LD1:27; 5:LD1:78; 5:LD2:40; 5:LD2:41; 5:LD3:77; 6:LD1/2/3:Gluais; 6:LD3:81; 6:LD2:43; 6:LD2:48; 6:LD2:49; 6:LD1:74; 6:LD1:76; 6:LD3:96; 6:LD2:14; 6:LD2:78; 6:LD2:80; 6:LD2:82; 6:LD1:23 6:LD1:23
vertical	ceartingearach, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> ceartingearaí, <i>pl.</i> ceartingearacha)	<i>Cad iad na ceannlitreacha a bhfuil ar a laghad 1 líne cheartingearach iontu?</i>	
vertical addition	suimiú ingearach	Úsáid suimiú ingearach le $59 + 38$ a oibriú amach.	6:LD1:98
vertical axis	ais ingearach	<i>Is ionann an ais ingearach agus an y-ais.</i>	5:LD1:52
vertical subtraction	dealú ingearach	Úsáid dealú ingearach le $58 - 39$ a oibriú amach.	6:LD1:100; 6:LD1:100;

visualise	amharcléirigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> amharcléiriú)	<i>An dtig leat an cruth tríhoiseach a amharcléiriú a dhéanfaidh an lón seo?</i>	4:SCM:ii; 4:ECM:ii; 4:HCM:i; ii
vocabulary	stór focal/foclóir, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> foclóra, <i>pl.</i> foclóirí)	<i>Caithfear dul i dtaithí ar stór focal/fhoclóir na matamaitice leis an obair a dhéanamh mar is ceart.</i>	2:HCM:ii; iii; 2:ECM:i; 4:SCM:iii;
volume	toirt, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> toirte, <i>pl.</i> toirteanna)	<i>Le toirt an chiúbódigh a ríomh, iolraigh an fad faoin airde faoin leithead.</i>	
vulgar fraction	gnáthchodán	<i>Is gnáthchodáin iad $\frac{3}{2}$ agus $\frac{4}{3}$.</i>	
watch	uaireadóir, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> uaireadóra, <i>pl.</i> uaireadóirí)	<i>Scríobh an t-am ceart ar gach uaireadóir digiteach thíos.</i>	
week	seachtain, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> seachtaine <i>npl.</i> seachtainí; seachtaine = plural form used with numerals)	<i>dhá sheachtain, sé seachtaine, naoi seachtaine.</i>	6:LD1/2/3:Gluais
weigh	meáigh, <i>v.</i> (<i>vn.</i> meá)	<i>Meáigh na hearráí seo a leanas ina gcileagaim.</i>	2:HCM:ii;

weight	meáchan, <i>mn.</i> (<i>gs.</i> & <i>npl.</i> meáchain)	<i>Scriobh na meáchain seo ina ngraim.</i>	4:HCM:ii; 5:LD2:61; 5:LD2:66; 5:LD2:67; 5:LD2:68; 5:LD2:95; 6:LD3:86; 6:LD3:95; 6:LD2:62; 6:LD2:64; 6:LD2:65; 6:LD2:67; 6:LD2:68; 6:LD2:69; 6:LD1:105
westwards	siar	<i>Tá sé le dul siar go Gaillimh.</i>	5:LD1:103
when?	Cá huair? Cén t-am?/Cad é an t-am?	Cá huair a chuaigh tú a luí aréir? Cén t-am/cad é an t-am a ndeachaigh tú a luí?	
when (conjunction)	nuair	<i>Nuair a bhí meastachán tugtha againn ar an tsuim 43 x 55 chinntigh muid an toradh leis an áireamhán.</i>	
when added together	nuair a shuimítear iad	<i>Déanann a seacht agus a sé a trí déag nuair a shuimítear iad.</i>	5:LD1:115

where	cá háit?/cén áit?/cad é an áit?	Cá háit a bhfuil an chearnóg? Cén áit/ cad é an áit a mbuaileann na línte le chéile?	
which is the odd one out?	Cé acu an ceann corr?	Cé acu an ceann corr ina measc seo: 2, 6 ,8 , 7?	5:LD1:15
whole	iomlán, <i>adj.</i> (<i>pl.</i> iomlána)	Scáthraighe an cruth iomlán.	2:SCM:iii 3:LD1:3; 48-50; 4:SCM:i; 5:LD2:31
whole number	slánuimhir <i>fn.</i> (<i>gs.</i> slánuimhreach, <i>npl.</i> slánuimhreacha)	Is slánuimhir í uimhir ar bith nach codán nó uimhir mheasctha í.	2:HCM:i; 2:ECM:iii 2:SCM:ii 3:LD1; 4:SCM:iii; 4:ECM:i; ii; iii; 5:LD1:98; 5:LD1/2/3:Gluais; 5:LD2:83; 5:LD3:34; 5:LD3:35; 5:LD3:63; 6:LD3:6; 6:LD3:38; 6:LD3:39; 6:LD2:34; 6:LD2:88; 6:LD2:89 6:LD2:88; 6:LD1:27; 6:LD1:111
whole numbers in figures and words	slánuimhreacha ina bhfigíúirí agus ina bhfocail	Scríobh na slánuimhreacha ó 1 go 10 ina bhfigíúirí agus ina bhfocail.	5:LD1:4; 5:LD2:4

whole percentage	slánchéatadán, <i>mn.</i> (<i>gs. and npl.</i> slánchéatadáin)	<i>Tabhair an freagra go dtí an slánchéatadán is cóngaraí.</i>	6:LD3:52; 6:LD3:53
whole turn	casadh iomlán	<i>Tá 360° i gcasadh iomlán.</i>	2:ECM:ii; iii 2:SCM:ii; iii;
wide	leathan, <i>adj.</i> (<i>comp.</i> leithne. <i>pl.</i> leathana)	<i>De ghnáth, bíonn dhá thaobh leathana ar linn snámha.</i>	
wide	ar leithead, <i>mn.</i> (<i>gs. & npl.</i> leithid. <i>gpl.</i> leithead).	<i>Tá an bosca 70 cm ar leithead.</i>	6:LD1:91
width	leithead, <i>mn.</i> (<i>gs&npl.</i> leithid)	<i>Má iolraíonn tú an fad faoin leithead gheobhaidh tú achar dronuilleoige.</i>	3:LD1:7; 5:LD1:68; 6:LD3:45
word problem	fadhb i bhfoirm focal	<i>Tá fadhb i bhfoirm focal thíos. Léigh an fhadhb agus úsáid an t-eolas atá agat ar iolrú agus roinnt lena réiteach.</i>	2:HCM:ii; ii; iii; 2:ECM:ii 5:LD1:102; 5:LD1:104; 5:LD2:66; 5:LD2:68; 5:LD3:82; 5:LD3:28; 5:LD3:29; 6:LD3:28; 6:LD3:86; 6:LD3:94; 6:LD3:104; 6:LD2:26; 6:LD2:68; 6:LD2:92; 6:LD1:28; 6:LD1:102; 6:LD1:104

work in twos	oibrígí i ngrúpaí beirte/oibrígí i bhur mbeirteanna	<i>Leis an fhadhb a réiteach oibrígí i bhur mbeirteanna/i ngrúpaí beirte.</i>	5-LD1:5
work with a partner	oibrigh le páirtí	<i>Oibrigh le páirtí le fad an tábla a thomhas.</i>	5:LD1:109; 5:LD1:27;
working-out	obair, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> oibre, <i>pl.</i> oibreacha)	<i>Taispeán do chuid oibre agus tú ag fuasailt na faidhbe seo.</i>	3:LD1:12;
worth	fiú <i>substantive.</i> <i>Cad é is fiú...?</i>	<i>Cad é is fiú 20 euro i bpunt sterling?</i>	
write in figure(s)	scríobh...ina f(h)igiúir(i),	<i>Scríobh an uimhir dhá mhile, trí chéad nócha a seacht ina figiúirí.</i>	
write..... out in words	scríobh..... ina bhfocail/i bhfoirm focal	<i>Scríobh an uimhir 246 ina focail/i bhfoirm focal.</i>	5-LD1:4; 4:HCM:ii; iii; 6:LD2:76
wrong	contráilte/mícheart <i>adj. (pl.</i> contráilte/ míchearta)	<i>Cé acu freagra thíos atá mícheart/contráilte?</i>	
x times as	x uair níos mó/faide/troime srl. ná...	<i>Tá seachtain iomlán seacht n-uaire níos faide ná lá.</i>	

x-axis	x-ais, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> x-aise, <i>pl.</i> x-aiseanna)	<i>Lipéadaigh an x-ais le hainmneacha na bpáistí sa rang.</i>	6:LD3:70; 6:LD3:71; 6:LD2:49; 6:LD1:74; 6:LD1:76
x-shaped (figure)	x-chrutha <i>gs as adj.</i>	<i>Rothlaigh an fíor x-chrutha seo trí 90 céim thart ar an lárphointe.</i>	
y-axis	y-ais, <i>fn</i> (<i>gs.</i> y-aise, <i>npl.</i> y-aiseanna)	<i>Lipéadaigh an y-ais sa ghráf thíos le haoiseanna na bpáistí.</i>	6:LD3:70; 6:LD3:71; 6:LD2:49; 6:LD1:74; 6:LD1:76
yard	slat, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> slaité. <i>npl.</i> slata)	Tá méadar níos faide ná slat.	
year	bliain, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> bliana, <i>npl.</i> blianta); with numerals: <i>bliain amháin, dhá bhliain, trí bliana, ceithre bliana etc...</i>)	Tá 12 mhí sa bhliain.	6:LD1/2/3:Gluais
year before last	arú anuraidh	Tá méanois i mbliain 5 ar scoil. Arú anuraidh bhí mé i mbliain 3.	
zero	náid, <i>fn.</i> (<i>gs.</i> náide. <i>pl.</i> náideanna)	<i>Is uimhreacha diúltacha iad na huimhreacha atá faoi bhun náide.</i>	2:HCM:ii; iii 2:SCM:i; 4:SCM:ii; 4:ECM:ii; 6:LD1:9; 6:LD3:4

zig-zag

fiarlánach, *adj.* (*pl.* fiarlánacha)

*Ceangail na poncanna
thíos leis an phatrún
fhiarlánach a
chomhlánú.*

5:LD1:84